

İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ

SosyoCom

AYLIK ETKİNLİK VE HABER BÜLTENİ

EKİM 2022 | SAYI 22

İÇİNDEKİLER

TEKNO-GÜNDEM.....	3
• Çip Üreticileri Gücü Eline Geçiriyor.....	3
• Mars'ta Oksijen Üretimi.....	4
• Teknolojik Değişim ve İş Gücü.....	5
EKO-GÜNDEM.....	6
• Türkiye Yeşil Enerji Dönüşümünün Neresinde?.....	6
• Bıçak Sırtındaki Ekonomiler.....	8
• Türkiye'de Açlık Ve Yoksulluğun Ölçülmesi.....	9
YENİ MESLEKLER.....	10
• E-spor Koçluğu.....	10
KÜLTÜR-SANAT-EDEBİYAT.....	11
• İstanbul Sinema Müzesinde Stanley Kubrick Sergisi.....	11
• Pablo Picasso'nun Çalışmalarına Bilimsel Bir Bakış.....	12
• 2022 Nobel Edebiyat Ödülü Sahibini Buldu.....	14
SOSYOCOM RAF.....	15
• Bir Film: BÜYÜK BUDAPEŞTE OTELİ.....	15
• Bir Dizi: THE CROWN.....	16
• Bir Kitap: ALTINCI YOK OLUŞ.....	17
• Ayın Kitap İncelemesi: Tatsız Bir Olay.....	18
• Ayın Film İncelemesi: Her şey, her yerde, aynı anda.....	19
• Akademik Playlist.....	20
EĞİTİM-ARAŞTIRMA.....	21
• Nitelikli Akademik Yayınlar için RStudio ile Ekonometri ve Zaman Serilerinde Simülasyon Eğitimi.....	21
GİRİŞİMCİLİK VE İNOVASYON.....	23
• Samsung'un Yeni Sanal Avatari G-Nusmas.....	23
• Unicorn Girişim Nedir?.....	24
• Lojistikte Girişimcilik.....	25

SIYASİ GÜNDEM.....	27
• Rusya-Çin "Sınırsız" Stratejik Ortaklığının Sınırlarına Dair.....	27
• Avrupa'nın Geleceği ve Avrupa Siyasi Topluluğu.....	29
• Salgın Hastalıklara Politik Bir Bakış.....	31
SAĞLIK-PSİKOLOJİ.....	33
• Bibliyoterapi.....	33
• Kriz-Kanser Döngüsü Üzerine.....	34
SOSYO-GÜNDEM.....	37
• Sıfır Atık.....	37
• Döviz Kuru ve Enflasyon ile Kadın Cinayetleri (Femicide) Arasında Bir İlişki Var mı?.....	38
SOSYALLEŞME ZAMANI.....	40
• Sosyalleşme Zamanı.....	40
• Etkinlik İstanbul.....	42
• İstanbul'da Kasım.....	43
• İGÜ-Mezun-İGÜ'de Çift Anadal Öğrencisi Olmak.....	44
• Erasmus Güncesi.....	45
• Sokak Lezzetleri.....	46
AKADEMİK YAŞAMA DAİR.....	47
• Yayınlarımız.....	47
• Aramızdan Ayrılanlar.....	47
KÜNYE.....	48

ÇİP ÜRETİCİLERİ GÜCÜ ELİNE GEÇİRİYOR

Öğr. Gör. Selim Aykaç
Hava Lojistiği Programı

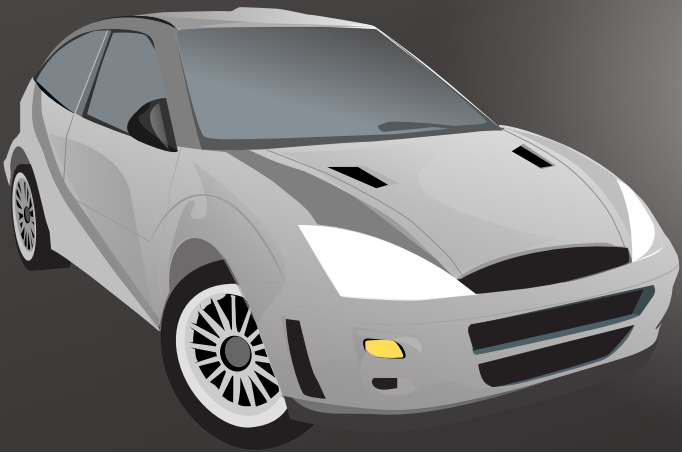
General Motors, Ford ve Volkswagen bünyesinde oluşturulan yeni ekipler, yeni süreci doğrudan çip üreticisi firmalar ile müzakere etmekte ve birçok otomobil üreticisi daha uzun sipariş taahhütlerini ve daha yüksek stokları kabul etmektedir. General Motors, bileşenleri tasarlamak için çip tasarımcılarıyla iş birliği halinde çalışacaklarını duyurmuştur. Gerçekleşen bu durumlar ele alındığında, otomotiv endüstrisinde köklü bir değişim beklenmektedir.

Çip krizi başlamadan evvel kontrol neredeyse tamamen otomobil üreticilerinin elinde bulunuyordu. Krizin başlaması ile birlikte otomobil üreticileri için tam bir "U dönüşü" oldu. Otomobil üreticileri çip üreticileriyle daha yakın ortaklıklar kurmanın gerekliliğini bu süreçte anlamış oldular. Bu süreçte otomotiv endüstrisi, 2021 yılının başından itibaren 13 milyon aracın üretimden çekildiği bir kriz yaşadı. Fakat daha maliyetli bir değişim otomotiv endüstrisini beklemektedir.

Dünyanın en büyük çip üreticisi olan TSMC'nin CEO'su C.C. Wei, çip sorunu çıkmaz bir duruma gelene kadar otomobil endüstrisi yöneticilerinin kendilerini aramadığını belirtti. Son olarak Wei, bu alışkanlığın son iki yılda kırılmaya başladığını da belirtti. Ford, çip tedarikini güvence altına almak istediği için GlobalFoundries firması ile çalışacağını duyurdu. GlobalFoundries'ten Mike Hogan, bu tür anlaşmaların diğer otomobil üreticileri ile olan ilişkilerini engellemeyeceğini belirtti.

Teknoloji araştırma firması Gartner'a göre yarı iletken içeriği, pandeminin ilk yılından itibaren 2026 yılına kadar iki katına çıkarak 1.000 doları aşacak. Elektrikli otomobil üretiminin hızlanması yarı iletkene duyulan ihtiyacı artırmaktadır. Elektrikli araçlardaki çip oranlarının artmasıyla birlikte çip ihtiyacının iki veya üç katına çıkabileceği düşünülmektedir. Yarı iletkenlerin önemli bir parçası olan Volkswagen Group, Çip sorunun üstesinden gelebilmek için ayrı bir birim oluşturmuş durumdadır.

Çip mühendislerini korumak ve elde tutmak otomobil üreticileri için bir öncelik olacaktır. Ancak otomobil üreticilerinin Google, Amazon ve Apple gibi şirketlerle rekabet etmesi oldukça zor olacağı görülmektedir. Bu durum otomobil firmalarının, çip üretimi konusunda uzmanlaşmış teknoloji firmaları tarafından satın alınabileceği yeni rekabet ortamını hazırlamaktadır.

MARS'TA OKSİJEN ÜRETİMİ

Arş. Gör. Çağlar KARAKURT
Uluslararası Ticaret ve
İşletmecilik Bölümü

Son dönemde Science Advances dergisinde, geçtiğimiz sene Mars'ın yüzeyine iniş yapan Perseverance uzay aracının içerisindeki farklı deney düzeneklerinden biri olan ve Mars'ta oksijen üretmek amacıyla geliştirilen MOXIE ile ilgili bir makale yayımlandı. Bu makale kuşkusuz bilim insanlarının dışında tüm dünyayı heyecana sürükledi ve büyük yankı uyandırdı. NASA'nın ve MIT'nin liderliği ile 2020 yılında diğer deneylerle birlikte yürütülen MOXIE yani "Mars Yerinde Kaynak Kullanımı Oksijen Deneyi" ile, Mars atmosferinin yaklaşık %95'ini oluşturan karbondioksitten başarılı ve güvenilir bir şekilde saf oksijen üretildi.

Bu deneyler Mars'ın kırmızı ve tozlu yüzeyinde, Dünya'dan yaklaşık yüz milyon mil uzakta, beslenme çantası büyüklüğünde bir aletin, küçük bir ağacın oksijen üretme işini güvenilir bir şekilde yapabileceğini kanıtlar niteliktedir. MOXIE'nin mevcut sürümü, Perseverance gezicisine sığması için tasarım gereği küçüktür ve gezicinin keşif programına ve görev sorumluluklarına bağlı olarak her çalıştırmada başlatılıp kapatılarak kısa sürelerle çalışacak şekilde yapılmıştır. Bu durum da zamanla sistemi bozabilecek bir termal stres oluşturmaktadır. MOXIE'nin tekrar tekrar açılıp kapanmasına rağmen başarılı bir şekilde çalışabilmesi, onun sürekli çalışacak şekilde tasarlanmış tam ölçekli bir sistem haline dönüştürüldüğünde binlerce saat boyunca bunu yapabileceğini göstermektedir.

Araştırmacılar, Mars'a insan yerleşimi veya insan gönderiminden önce MOXIE'nin birkaç yüz ağaç oranında sürekli oksijen üretebilecek büyütülmüş bir versiyonunun gönderilebileceğini düşünmektedirler. İlerleyen süreçte Mars'a insanlı araştırma ekibi gönderimi için sistemin, hem insanları vardıklarında hayatta tutmak için yeterli oksijen üretmesi hem de astronotları dünyaya geri döndürmek için rokete yakıt sağlaması gerektiği de belirtilmektedir. Şimdiye kadarki sonuçlar, MOXIE'nin bu hedefe yönelik umut verici bir ilk adım olduğunu göstermektedir. MOXIE'nin Mars'taki oksijen üretimi, Dünya'dan taşınması gereken kaynakları yapmak için bir gezegenin malzemelerini toplama ve kullanma fikrinin yani "yerinde kaynak kullanımının" ilk örneğini de temsil etmektedir.

Ayrıca Mars'ın atmosferinin Dünya'dan çok daha değişken olduğu, havanın yoğunluğunun yıl boyunca iki kat ve sıcaklıkların ise 100 derece değişebileceği bilinmektedir. Bu sebeple MOXIE'nin ileriki süreçlerdeki hedeflerinden biri, her mevsimde oksijen üretmeyi başarmaktır ve eldeki veriler ise bunun başarılabileceğini göstermektedir. Mars'ın imkânları ve insan eliyle üretilmiş teknolojik cihazların yardımıyla gerçekleştirilen bu ilk yerinde kaynak kullanımı çalışması, belki de yaşamın devamı için değerli ve büyük bir adımdır. Bakalım dünyamızın ve Mars'ın geleceğini nasıl çizeceğiz.

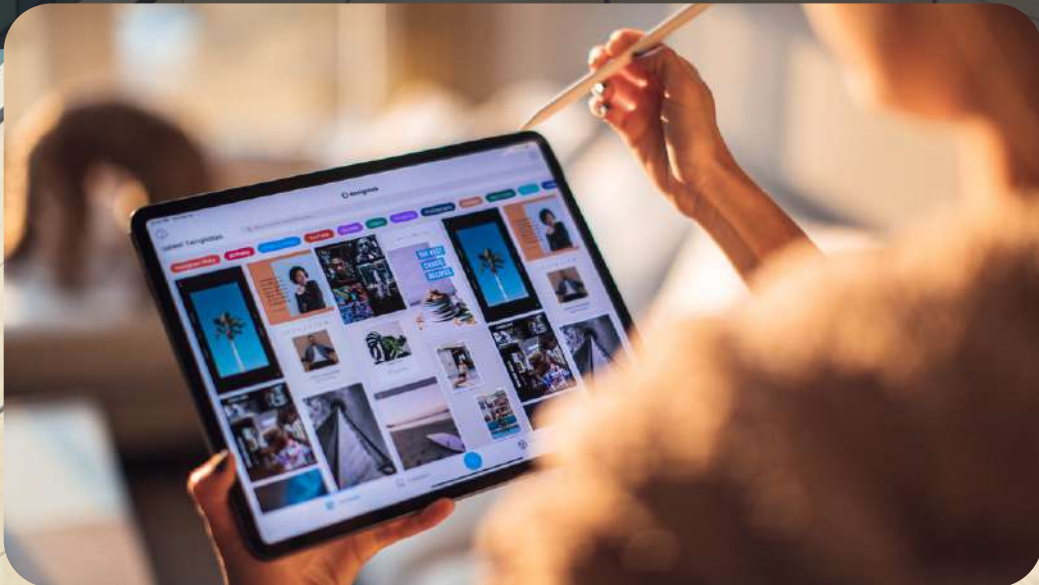
TEKNOLOJİK DEĞİŞİM ve İŞ GÜCÜ

Arş. Gör. Cengizhan GÜLER
Uluslararası Ticaret ve
Finansman Bölümü

Teknolojik olanakların gelişimi hayatın tüm alanlarına sirayet eden bir olgu olarak ekonomik hayatı da etkilemekte ve dönüştürmektedir. Bu dönüşüm, daha verimli üretim yöntemlerinin geliştirilmesiyle üretim sürecinde önemli değişikliklere sebep olabilmektedir. Aslında bir ekonomideki teknolojik imkânlar ve bu imkânların süregelen gelişimi, söz konusu ekonominin yapısal değişimiyle yakından ilişkilidir.

Öte yandan, üretim olanaklarının teknolojik olarak gelişmesi üretim sürecindeki iş gücü kullanımının da değişmesine yol açmaktadır. Bu değişim iş gücü faktörünün yoğun olarak kullanıldığı üretim yöntemlerinden, yeni teknolojilerin yoğun olarak kullanıldığı üretim yöntemlerine doğru gidebilmektedir. Peki, daha az iş gücüyle üretim yapılabilen bu dönüşümle birlikte bir ekonomideki iş gücüne yönelik ihtiyacın akıbetinde ne gibi değişiklikler olmaktadır?

Bu sorunun cevabı oldukça karmaşık bir ilişkiler ağını barındırmaktadır. Ancak bu konularda çalışan çeşitli bilim insanlarının yaptığı çalışmalar konuya ışık tutabilmektedir. Bu kapsamda Acemoğlu ve Restrepo (2018) tarafından yapılan çalışmaya bakıldığında, teknolojiyle birlikte gelen makineleşme sonucunda iş gücüne duyulan ihtiyacın azalabileceği belirtilmektedir. Bahsi edilen makineleşme sürecinin en az beceri gerektiren emeğin otomasyonlaşmasıyla başlayacağı öngörülmektedir. Ancak yazarların çalışması sonucunda bir ekonomide, makineleşmenin zitti olarak iş gücünün yoğun olduğu yeni iş kollarının çıkacağı da belirtilmektedir. Bu anlamda, uzun dönemde teknolojik değişimin getirdiği nitelik gerektirmeyen işlerin otomasyonlaşması ve akabinde yeni iş kollarının çıkması durumlarını birbirini ikame etmektedir. Bu kapsamda teknolojik gelişme beraberinde yenilikler getirirken, iş gücüne yönelik ihtiyacın yapısını da değiştirmekte ve yeni iş kollarının ortaya çıkmasına sebep olmaktadır.

EKO- GÜNDEM

TÜRKİYE YEŞİL ENERJİ DÖNÜŞÜMÜNÜN NERESİNDE?

Dr. Öğr. Üyesi Başak
Özarslan Doğan
Uluslararası Ticaret
ve İşletmecilik Bölümü

Bilindiği gibi, yaşamın her alanında önemli bir yer tutan enerji, ülkelerin hem sosyal hem de ekonomik kalkınma süreçlerinde de önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle sanayi devrimiyle beraber artan kitlesel üretim beraberinde enerjiye olan ihtiyacı da artırmıştır. 1970'li yıllarda ihtiyaç duyulan enerjinin yaklaşık %87'si fosil kökenli enerji kaynaklarından karşılanırken bu oranın günümüzde yaklaşık %80'lere olduğu ifade ediliyor. Yakın gelecekte ise bu oranın daha da düşeceği tahmin ediliyor. Bu düşüşün hem çevresel hem de eko- politik sebepleri var. Fosil yakıtların yeryüzüne homojen şekilde dağılmamalarından kaynaklı siyasi ve politik çatışmalar, ülkeleri alternatif kaynaklara yönlendiriyor. Bu durum, fosil enerji kullanımındaki düşüşün eko-politik sebebini oluşturuyor. Diğer taraftan, fosil yakıtların kullanımı ve üretimi esnasında atmosfere salınan zararlı gazların yerküreyi tehdit etmesiyle ortaya çıkan küresel ısınma kavramı. Bu ise söz konusu enerji kaynaklarındaki düşüşün çevresel sebebini ifade ediyor.

Fosil yakıtların bahsedilen olumsuz etkileri yıllardır tartışılmakla beraber, bu konuda ciddi adımların atılması ancak yakın yıllarda gerçekleşmektedir. Günümüzde dünya temiz enerjiye geçişin tam ortasında bulunmaktadır. Bir yandan tüketiciler temiz enerji talep etmekte, diğer yandan üreticiler ise temiz enerjiyi üretmekte istekli bir durumdadır. Üretici ve tüketici arasındaki dengenin sağlanmasında önemli bir faktör olan devlet ise, dünyanın pek çok ülkesinde, bu alana çeşitli destek ve teşvikler sunarak yeşil enerji dönüşümünü desteklemektedir.

Bugün dünyadaki pek çok ülke, enerji ve ekonomi politikalarını belirlerken alternatif kaynakların artırılmasına öncelik vermekte ve bu alanı geliştirmeye yönelik planlar oluşturmaktadır. Yeşil dönüşümün en çok desteklendiği ülkelerden birini Çin oluşturmaktadır. Çin, 2000'li yılların başından itibaren enerji politikalarında sistematik biçimde yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik stratejilerini hem hukuki hem de politik olarak belirleme konusunda önemli adımlar atmıştır. Bu politikalar neticesinde bugün Çin başta rüzgar ve güneş enerjisi olmak üzere yenilenebilir enerjide dünyanın en fazla artış kaydeden ülkesi olmuştur. Ülkenin enerji politikaları, yenilenebilir enerji kaynakları ile desteklenen çevresel sürdürülebilirlik olmadan uzun vadeli bir ekonomik büyümenin, toplumsal refah ve yaşam kalitesinin artırılmasının imkânsız olduğunu destekler niteliktedir. Diğer taraftan Yeşil enerji dönüşümünü destekleyen ülkelerden birini de Brezilya oluşturmaktadır. İklim değişikliği ile mücadele ve yeşil enerji dönüşümü çerçevesinde sürdürülebilir kalkınmayı desteklemek amacıyla ülkede yenilenebilir enerji kullanımına yönelik 'Yeşil Protokol' oluşturma önerisi, Sürdürülebilir Kalkınma için Çalışma Konseyi'nin oluşturulması ve Ulusal Çevre Fonu gibi yasal girişimler uygulanmaya başlanmıştır. Brezilya fosil yakıtlara iyi bir alternatif olan biyoyakıtların da en yoğun kullanıldığı ülkelerden birisidir. Ülkede satışta olan benzinin içine %25 oranında bir biyoyakıt türevi olan etanol katkısı bulunmaktadır. Ülkede etanol sanayisi devlet planlaması ve desteğiyle oluşturulmuştur. Bu çerçevede hükümetçe belirlenen benzindeki etanol oranı sayesinde, etanol sektörü garanti altına alınarak korunmaktadır.

Günümüzde doğalgaz ithalatında Rusya'nın en büyük müşterisi konumunda olan AB ise yeşil enerji dönüşümünü desteklemek adına attığı adımlar neticesinde, yenilenebilir enerji üretimine hız vermekte ve yenilenebilir enerji üretimi konusunda ilk sıralarda yer almaktadır. Bu durum bölgede hem dışa bağımlılığı azaltacak hem de temiz enerjinin bölgeye yayılmasına neden olacaktır. AB'de 2024 yılından itibaren yenilenebilir enerjinin %18'lik bir payla kömürün yerini alması hedeflenmektedir. Buna ek olarak elektrik tüketiminde 2035 yılına kadar %7 oranında bir artış beklenmekte ve bu artışın karşılanmasında yenilenebilir enerji kaynaklarının payının artacağı öngörülmektedir.

Peki Türkiye yeşil enerji dönüşümünün neresinde? Türkiye jeolojik yapısına bakıldığında enerji üretimi açısından oldukça çeşitli enerji yelpazesine sahiptir. Fakat enerji üretiminde büyük oranda dışa bağımlı bir ekonomiyi temsil etmektedir. Alternatif enerji kaynakları açısından değerlendirildiğinde ise, en çok hidroelektrik kullanılmakta, güneş ve rüzgar enerjisi bunun gerisinde kalmaktadır. Türkiye, enerji dönüşümü açısından son yıllarda pek çok politika uygulamaktadır. Bu uygulamalara ilk örnek, 2001 yılında 4628 sayılı 'Elektrik Piyasası Kanunu' olarak verilmektedir. Bu kanun çerçevesinde, gücü 500 kilovat olan yenilenebilir enerji kaynaklı üretim tesislerine lisans alma muafiyeti getirilmiştir. Ayrıca bunun yanı sıra yatırım ekipmanı satın almada KDV muafiyeti, yatırım ekipmanı ithalatında gümrük vergisinden muafiyet, gelir vergisi stopaj muafiyeti gibi destekler sağlanmaktadır. Türkiye enerji dönüşümünü gerçekleştirmekte biraz geç kalmakla beraber, söz konusu dönüşüme yetişme yolunda hızlı adımlar atmaktadır.

BİÇAK SIRTINDAKİ EKONOMİLER...

Doç. Dr. Gülgün ÇİĞDEM
Uluslararası Ticaret
ve İşletmecilik Bölümü

COVID-19'un yarattığı belirsizlik süreci önce bir sağlık krizine ve daha sonra da bir iktisadi krize evrildi. Pandeminin yayılmasını önlemek ve yaşama tutunmak için alınan çeşitli önlemler, karantina ve kapanmalar, beraberinde kitlesel işsizlik ve iflasları getirdi. Bu sürecin ağır maliyetini karşılayabilmek üzere, küresel borçlanmanın tarihi seviyelere ulaşmasına ek olarak emisyon ve para arzında artışlar yaşandı. Bu süreç, kaçınılmaz sonu beraberinde getirdi: Enflasyon. COVID-19 sürecini takiben ortaya çıkan Rusya-Ukrayna Savaşı, enerji krizi ve gıda krizini de tetikleyerek maliyet enflasyonuna katkıda bulundu. Dünyanın geri kalanında büyüme pahasına enflasyonla mücadeleyi seçen merkez bankaları, bu savaşta en önemli araç olan faizi kullanarak, faiz artırımlarına gittiler. Amerikan Merkez Bankası'nın (FED) faiz artırımlarına gidecek olması, resesyon endişelerini tetikledi. ABD, Euro Bölgesi ve İngiltere sert bir resesyona doğru evriliyor. Ekonomist Roubini, Amerikan ekonomisinde sert bir iniş ve 2023 boyunca sürecek "uzun ve çirkin bir resesyon" uyarısında bulunuyor. JP Morgan, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü, Deutsche Bank, IMF, Fitch, Bundesbank da açıklamaları ile resesyon beklentilerini teyit ettiler.

Faiz artışlarının neden olacağı düşük büyüme ve zayıf istihdam baskısına, enflasyonla mücadeleden "erken" vazgeçilmemesine vurgu yapan FED'in yanıtı ise gayet açık: Atılan adımların yarım bırakılması, fiyat istikrarının sağlanamamasının neden olacağı bedel, enflasyonist sürecin yaratacağı tahribattan çok daha yüksek olacak...

Enflasyonist süreçle mücadele amacı ile yükselen faizler, özellikle cari açıklarını fonlama kaygısı içerisinde olan gelişmekte olan ülkeler açısından büyük bir tehdit. Uluslararası yabancı sermayenin daha az riski tercih ederek, faizlerini yükselten gelişmiş ülkelere yönelmesi, bu ülkeler ve hatta küresel ekonomi açısından önemli bir risk unsuru.

Küresel ekonomi açısından bir diğer önemli risk faktörü; COVID-19 sürecinin finansmanında emisyon yanında yoğun bir borçlanmaya gidilmiş olmasıdır. Küresel borçlanma, tarihi bir seviyeye ulaşmış durumdadır. Paranın akışında yaşanabilecek bir aksaklık, borç krizinin ortaya çıkmasına yol açabilir.

Resesyon endişelerinin tartışıldığı, ekonomilerin bıçak sırtında olduğu bu süreç ile ekonomiler slampflasyona mı evriliyor? İngilizce çöküş anlamına gelen slump ve enflasyon kelimelerinden türetilmiş olan slampflasyon, çöküş içerisinde enflasyon demektir. Daha kötüsü olamaz dedikçe, savaş gibi o an gerçekleşmesi beklenmeyen olayların da ortaya çıkması ve derinleşmesi, "en kötü" senaryolara ilişkin kaygıyı artırıyor. Tarihsel süreçte her seferinde kendisini yenileyerek yeniden türeten krizler, ancak bilimsel yaklaşım ve akılcı politikalar ile en az maliyetle atlatılabilecektir.

ECONOMY

TÜRKİYE'DE AÇLIK VE YOKSULLUĞUN ÖLÇÜLMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Burcu SAVAŞ ÇELİK
Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik Bölümü

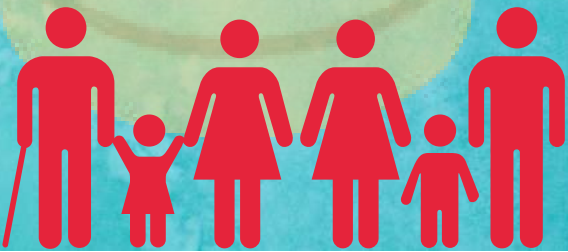
Açlık sınırı, dört kişilik bir ailenin yeterli ve dengeli beslenebilmesi için yapması gereken harcamaları kapsayan giderler göstergesidir.

Yoksulluk sınırı ise dört kişilik bir ailenin normal bir yaşam sürdürebilmesi ve kabul edilebilir düzeyde hayatına devam edebilmesi için yapması gereken harcamaları kapsayan giderlerin toplanması ile ölçülmektedir.

TÜRK-İŞ'in raporuna göre Eylül 2021'de açlık sınırı 3.149,89 TL iken 2022 Eylül ayında 7,245.18 TL olarak gerçekleşmiştir. Yoksulluk sınırı ise Eylül 2021'de 10.260,23 TL olarak hesaplanırken 2022 Eylül ayında 23.599,93 TL olarak belirlenmiştir. Aynı rapor bekâr bir çalışanın yaşamını sürdürmesi için yapması gereken harcama maliyetini 9.470 TL olarak saptamıştır.

İnsanoğlu önce barınma, giyinme ve beslenme ihtiyaçlarını karşılamak zorundadır. Bu ihtiyaçların herhangi birinin giderilmesinde ortaya çıkan sorun bireylerde dengesizliğe yol açabilmektedir. Bir bireyde meydana gelen dengesizlik çoğalarak diğer bireylere de sıçramaktadır ve toplumsal kaosa sürüklenmeye yol açmaktadır.

Yapılan analizler neticesinde ortaya konulan sonuç oldukça ilginçtir. Çünkü Türkiye'de 15 milyon çalışandan 6 milyonun asgari ücretle çalışmaktadır. Asgari ücret Temmuz 2022 itibariyle net 5.500 TL olarak belirlenmiştir. Peki, bu durumda asgari ücretle çalışan 1 kişinin (bekâr dahi olsa) giderlerini karşılayabilmesi nasıl mümkün olmaktadır? Bunun cevabı oldukça basit. Bireysel dengesizliklerin giderilmesi ve toplumsal kaosun önüne geçilebilmesi için gerekli adımların bir an önce atılması şarttır.

1 NO POVERTY

YENİ MESLEKLER

E-SPOR KOÇLUĞU

Arş. Gör. Çağlar KARAKURT
Uluslararası Ticaret ve
İşletmecilik Bölümü

Bilgisayar veya telefon üzerinden oyun oynamak artık büyüklü küçüklü birçok insanın deneyimlediği bir konu olmaya başlamıştır. Teknolojinin gün geçtikçe ilerlemesi ile birlikte oyunlar da görsel ve çeşitlilik açısından bu durumdan pozitif etkilenmiş ve kullanıcılar farklı kategorilerde oyunlara yönelmiştir. Özellikle bazı oyunların çok oyunculu deneyim sunması ve rekabet ortamı oluşturması; daha geniş kitlelerde bu rekabete dâhil olma isteği uyandırmaktadır. Söz konusu oyunlarda artık rekabete ek olarak gelir elde etme şansı da doğmuştur. Hatta birçok oyun uygulama için satışlar ve reklamlar gibi taraflar için birçok konuda ekonomik çıktı oluşturur hale gelmiştir. Oyun endüstrinin büyümesi, oyuncuların kazanacakları ödül ve ücretleri de arttırmış neticesinde bu durum da rekabeti kuvvetlendirmiştir. Bu gelişmelerin fark eden büyük işletmeler de oyun endüstrisi için yatırımlarını arttırmış ve bu endüstriyi ve oyuncuları destekleyen sponsorluklar oluşturmaya başlamışlardır.

İşte bu değişimler ve oyun oynama, ekip oluşturma, rekabete katılma ve ödül kazanma isteği elektronik spor kavramının ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu kavram, dünyanın farklı yerlerinden kişilerin, internet aracılığıyla buluşup oyun oynadıkları, belli zamanlarda düzenlenen uluslararası büyük elektronik oyun organizasyonları aracılığıyla birbirleriyle buluştukları, oyun aktivitelerine katıldıkları bir spor olarak tanımlanmaktadır. Diğer spor müsabakalarındaki gibi e-spor müsabakalarında da kişiler veya takımlar karşı karşıya gelmektedir. Bu sebeplerle kavram bir spor olarak ele alınmaktadır. Ayrıca oyuncularına e-spor oyuncusu; onlara her anlamda destek olan kişilere ise e-spor koçu denilmektedir. E-spor koçunun bir başka tanımı ise oyunlarda profesyonelleşmiş ve şampiyonluklar için yarışan kişilerin eğitimlerini sağlayan kişiler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bir e-spor koçu eğitim, strateji, motivasyon ve adil oyun konusunda oyunculara ve ekibine yardımcı olmaktadır. E-spor koçları, oynanan sanal oyunları çok iyi bilmekte ve tıpkı takımı yönetir gibi takımlarını yönlendirmektedirler. Oyunlar ve diğer ilgili konularda stratejiler belirlemekte ve ayrıca motivasyon ile ilgili çalışmalar yapmaktadırlar. Ayrıca e-spor koçları oyuncuların alması gereken eğitimleri sağlamakta, bahsi geçen oyunu oynayan kişilere oyunlar hakkında bilgiler vermekte ve bu konuda onları en üst düzeye çıkarmak için çabalamaktadırlar.

Meslekler konusunda piyasa daha çok ihtiyaca göre şekillendiği için "e-spor koçluğu" henüz yeni yeni talep edilir bir meslek olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu mesleği hâlihazırda yapanların ise genellikle eski e-sporculardan olduklarını görmekteyiz. Ayrıca bir konuda uzman olabilmek adına o konuda deneyim sahibi olmak gerekmektedir. Bu açıdan bakıldığında bazen aile bireyleri arasında tartışmalar çıkaran saatlerce oyun oynama alışkanlığı, bir gün mesleğiniz haline gelebilir.

İSTANBUL SİNEMA MÜZESİNDE STANLEY KUBRICK SERGİSİ

Arş. Gör. Ece DEMİRKAPU
Reklamcılık Bölümü

KÜLTÜR-
SANAT-
EDEBİYAT

Otomatik Portakal, 2001: Uzay Macerası, Cinnet gibi kült filmlere imza atan ünlü yönetmen Stanley Kubrick ve eserleriyle ilgili İstanbul Sinema Müzesi'nde dünyanın en kapsamlı sergisi düzenleniyor. Sergi 1 Ekim 2022 ile 1 Mart 2023 tarihleri arasında ziyaretçilere açık olacak. Dünyaca ünlü, efsanevi yönetmenin tüm çalışmalarına retrospektif bir bakış sunacak olan sergi, ziyaretçilerin Kubrick'in büyüleyici dünyasına yakından tanıklık etmesini sağlayacak.

Sergi, Kubrick'in çoğu yayınlanmamış belgeleri, kullandığı çeşitli objeleri, senaryoları, kamera, lens ve filmlerinde kullanılmış olan orijinal kostümlerle sanatçının filmlerine dair birçok detay içeriyor. İstanbul Sinema Müzesi'nin sergiye özel tasarlanmış 3. ve 4. katlarında özel efektler, modeller ve etkileşimli alanlarıyla sanatçının mekân ve sinema bağlamında yaratıcılığı ziyaretçiler tarafından deneyimlenebilecek. Bunların yanı sıra, Kubrick'in başyapıtlarından biri olarak kabul edilen 2001: Uzay Macerası filminin özgün tasarımından esinlenilmiş deneyim alanında orijinal aygıtlar, giysiler ve modeller de sergiyi ziyaret edenlere sunulacak.

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı ile İstanbul Sinema Müzesi iş birliğiyle gerçekleştirilen sergide, Kubrick'in 1940'larda Look dergisiyle başlayan ilk sanatsal adımlarından son filmi olan Eyes Wide Shut'a kadar tüm eserleri kronolojik bir sunumla ziyaretçilerle buluşturulacak. Ayrıca sergi, sanatçının hiç çekilmemiş ve başka yönetmenler tarafından çekilen Yapay Zeka, Napoleon ve Savaş Zamanı Yalanları projelerini de ilk kez İstanbullularla buluşturacak.

Stanley Kubrick sergisinin küratörlüğünü, İstanbul Sinema Müzesi Küratörü Zihni Tümer ve Alman Film Müzesi Küratörleri Hans-Peter Reichmann ile Tim Heptner üstlendi. 5 ay boyunca ziyaretçilerini ağırlayacak olan serginin açılış gününe özel düzenlenen basın toplantısı Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, Stanley Kubrick'in kızı Katharina Kubrick, yapımcı/yönetmen Jan Harlan ve Nulook Yönetim Kurulu Başkanı Muzaffer Yıldırım'ın katılımıyla gerçekleşti.

PABLO PICASSO'NUN ÇALIŞMALARINA BİLİMSEL BİR BAKIŞ

ARŞ. GÖR. CEREN DEMİR
ULUSLARARASI TİCARET
VE FİNANSMAN BÖLÜMÜ

Pablo Picasso (1881-1973), Georges Braque ile beraber öncülük ettiği kübizm yani geometrik formlarla sanat anlayışı ile tanınan bir ressamdır. Kübizm ile ürettiği özgün çalışmalarıyla nam salan üstadın adı yaşadığı dönemde ve sonrasında ses getirmiştir. Çalışmaları çoğu zaman anlaşılmalıdır. Fakat, Picasso kübizmden hiç vazgeçmemiştir. Bilindiği üzere, resim alanında da yeni gözlem teknikleri ve bilimsel analizler yaygınlaşmaya başladı. Bu yöntemler sayesinde, resimleri daha iyi korumak veya eserlerdeki gözlemlenmemiş detayları yakalamak mümkün hale geldi. Bu tekniklerle incelenen son çalışmalardan biri, Pablo Picasso'nun eserlerini de içerdi. Pek çok ülkeden uluslararası araştırmacılar, Pablo Picasso'nun birbiriyle yakından ilişkili dört resminden birinin neden diğerlerinden daha çabuk bozulduğunu keşfettiler.

Hombre sentado (Seated Man- Oturan Adam) tablosu

Picasso'nun Hangi Çalışması Bozuluyor?

Bilim insanları Picasso'nun 1917'de Rus Empreseryo Sergei Diaghilev'in kurucusu olduğu Ballets Russes'tan esinlenerek, Barselona'daki bir arkadaşının stüdyosunda birkaç ay içinde oluşturduğu dört tablo üzerine odaklandı. Merserize pamuklu tuvaler ve hayvansal tutkal içeren bu tablolar arasında biri daha dikkat çekiciydi. Bu tablo Hombre sentado (Seated Man- Oturan Adam) tablosuydu.

Picasso'nun aile evinde 1970 yılına kadar saklanan ve daha sonra Barselona'daki The Museu Picasso'ya bağışlanan eserler aynı çevresel koşullara maruz kalsa da Hombre sentado'nun (Seated Man- Oturan Adam) neden diğer üç tablodan daha ciddi şekilde kötüleştiği araştırıldı. Projenin koordinatörü olan Fuster-López'in yürüttüğü çalışmaya, Venedik, Kanada, Danimarka ve Floransa'dan araştırmacılar da dahil oldu. Fuster-López ve diğer araştırmacılar, eserlerin kompozisyonu ve yaşı arasındaki benzerlikler ve de eserlerin birbirinden hiç ayrılmadıkları gerçeğini biliyorlardı. Bu yüzden, çalışmalarda kullanılan malzemelerin analiz edilmesine karar verdiler. Ekip, yüzeyden tuval zeminine kadar çeşitli katmanları incelemek için hem kimyasal analiz hem de reflektografi (sanat eserinde kızılötesi ışık kullanılarak boyalı yüzeyin altındaki çizimlerin görüldüğü tahribatsız bir teknik) gibi teknikleri kullandılar.

Analiz sonucunda araştırmacılar, Picasso'nun Hombre sentado için daha sıkı bir dokumaya sahip bir tuval kullandığını ve bunu daha kalın bir hayvansal tutkal tabakasıyla kapladığını keşfettiler. Bu detaylar, eserin her neme maruz kalışında daha büyük gerilmeler yaşamasına sebep olmuş. Ayrıca bu detaylar, kimyasal reaksiyonları artırarak pigmentlerin bozulmasına sebep olmuşlar. Resimde diğerlerine nazaran daha solgun bir görünüm oluşmasının da bu malzeme bilimi ile ilişkisi olduğu gözlemlenmiş. Ayrıca, Picasso'nun hem keten tohumu kaynaklı bezir yağı hem de aspir ve ayçiçek yağları gibi daha az kuruyan yağlar içeren yağlı boyalar kullandığı da anlaşılmış. Sanatçının 1917'de henüz yaygın olmayan yarı sentetik boya kullanmayı denediğine inanan araştırmacılar, eserde beyaz kurşun, barit, çinko gibi çeşitli kimyasalların karışmış olabileceğini belirtiyor. Pigmentler tarafından salınan bazı iyonlarla etkileşime girdiğinde ortaya çıkan "metal sabunları" olarak adlandırılan bileşiklerin varlığına da dikkat çeken araştırmacılar, metal sabunların açıkça görülebilecek kimyasal hasarlara neden olabileceğini belirtmişlerdir. Geçmişte bu alanda çalışan bilim insanları, bazı malzemelerin eserlerde nasıl bozulmaya yol açtığını belirlemek için salt kimyasal analiz tekniğine güveniyorlardı. Fakat Profesör Fuster-López kimyasal bakış açısı yeterli gelmeyince, tamamlayıcı yeni bir bakış açısı ve yöntem aramaya başladığını belirtti. Ekip böylelikle teknolojiyi de kimyasal analize ek olarak araştırmalarına dahil ettiler. Ekibin sanat eserlerinde yeni teknoloji araçlarını kullanabilmeleri ile elde ettikleri bulgular, diğer koruma bilimcilerde de yol gösterici olacaktır. Bu araştırmanın sonucu, Picasso'nun resimlerinin mekanik bozulma sorunlarını bilimsel, analitik ve tanısal bir yaklaşımla incelemesiyle bir ilk oldu. Çalışmanın bulguları SN Applied Sciences'ta yayınlandı.

2022 NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ SAHİBİNİ BULDU

Arş. Gör. Kemal ÇINKO
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Nobel Ödülleri; Alfred Nobel tarafından kurulan derneğin verdiği, insanlığa hizmet eden bilim insanlarını, sanatçıları, politikacıları vb. ödüllendirme amacını taşıyan saygın ödüllerdir. Alfred Nobel'in 1895 tarihli vasiyeti üzerine fizik, kimya, fizyoloji veya tıp, edebiyat, barış alanlarında olmak üzere beş dalda gösterilen büyük başarılarla ödül vermeye başlanmıştır. Bu beş alana daha sonra ekonomi de dâhil edilmiş ve böylece Nobel verilen alan sayısı altıya ulaşmıştır. Alfred Nobel'in vasiyetinde belirttiği gibi Edebiyat Ödülü sahibine İsveç Akademisi'nin seçtiği beş üyelik komite tarafından karar verilmekte ve ödül Nobel Vakfı tarafından karşılanmaktadır. Nobel Edebiyat Ödülü ilk kez 1901 yılında vermeye başlanmış ve bugüne kadar toplam 115 Nobel Edebiyat Ödülü verilmiştir.

Dünyanın en saygın edebiyat ödüllerinden biri olan Nobel Edebiyat Ödülü'nün 2022 yılı kazananı geçtiğimiz günlerde belli oldu. İsveç Akademisi, 2022 Nobel Edebiyat Ödülü'nün Fransız yazar Annie Ernaux'e verildiğini açıkladı. İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi tarafından Ernaux'un ödüle "kişisel hafızanın köklerini, kolektif baskılanmasını ve yabancılaşmasını keşfetme noktasında gösterdiği cesaret ve sahip olduğu klinik duyarlılık sebebiyle" layık görüldüğü bildirildi. Ernaux'un ayrıca yazılarında cinsiyet, dil ve sınıf açısından güçlü eşitsizliklerin damgasını vurduğu yaşamları tutarlı bir şekilde ve farklı açılardan incelediği belirtildi. 82 yaşındaki Fransız Yazar, Nobel Ödülü ile birlikte 10 milyon İsveç Kronu (yaklaşık 16,7 milyon TL) tutarındaki ödülün de sahibi oldu.

Ernaux, Nobel'in ardından kendisiyle yapılan telefon röportajında ödülü kazanmanın hem büyük bir sorumluluk, hem de büyük bir onur olduğunu dile getirdi. Röportajda genç yazarlara da tavsiyelerde bulunan Ernaux sadece yazmanın yeterli olmayacağını, aynı zamanda çok fazla okumanın gerekli olduğunu belirtti. Ayrıca genç yazarların iyi yazmak için değil, dürüst yazmak için çabalamaları gerektiğini söyledi. Fransız yazar, kitaplarıyla ilk defa tanışacak okurlara da kendisi okumaya *Seneler* romanından başlamalarını tavsiye etti.

• Peki, kimdir Annie Ernaux?

Fransız yazar ve edebiyat profesörü Annie Ernaux 1 Eylül 1940 tarihinde Fransa'nın Lillebonne şehrinde dünyaya gelmiştir. Çocukluğunu Normandiya'nın küçük Yvetot kasabasında geçirmiştir. Edebiyat öğrenimi görmüş ve uzun yıllar boyunca edebiyat hocalığı yapmıştır. Ernaux'un yazarlık yolculuğu ise 1974 yılında kaleme aldığı otobiyografik romanı *Les Armoires vides* (Boş Dolaplar) ile başlamıştır. 1984'te yine otobiyografik çalışmalarından biri sayılan *La Place* (Bir Adamın Yeri) romanı ile Renaudot Ödülü'ne layık görülmüştür. Yazar; kitaplarında sınıf farklılıkları, evlilik, kadın özgürlüğü, cinsellik, kürtaj, hastalık, yaşlılık ve ölüm gibi konuları odağına alıp bu konuları, toplumsal dinamiklerin gerçekliği bağlamında kendi yaşamı üzerinden aktarmıştır. Yazarın *Seneler*, *Babamın Yeri*, *Boş Dolaplar*, *Yalın Tutku* ve *Kürtaj* adlı romanları Türkçeye çevrilmiştir.

THE NOBEL PRIZE
IN LITERATURE 2022

Annie Ernaux

"for the courage and clinical acuity with which she uncovers the roots, estrangements and collective restraints of personal memory"

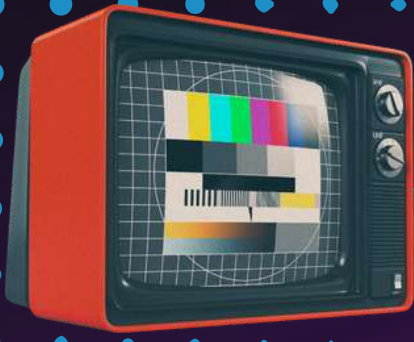
THE SWEDISH ACADEMY

BÜYÜK BUDAPEŞTE OTELİ

Dr. Öğr. Üyesi Başak Özarıslan Doğan
Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik Bölümü

Yönetmenliğini Wes Anderson'un yaptığı 2014 yapımı, Almanya ve Amerika Birleşik Devletleri ortak yapımı bir film. Film, Stefan Zweig'in notlarından esinlenilerek uyarlanmış ve başrolünde Ralph Fiennes yer almıştır. Büyük Budapeşte Otelini 20. yüzyılın başlarında iki savaş arasındaki dönemde geçmekte ve hikayede, Avrupa'nın hayali Zubrowka şehrinde bulunan Büyük Budapeşte Otelini'nin ihtişamlı dönemi anlatılmaktadır. Filmin başlangıç sahnesinde günümüzde bir genç kız mezarlıktaki bir yazar anısına yapılmış anıta yaklaşır. Yazarın 1968 yılında *Büyük Budapeşte Otelini* yaptığı ziyareti anlatan kitabı okumaya koyulur. Yazar, Alp Dağlarındaki kurgusal bir Avrupa ülkesi olan Zubrowka Cumhuriyeti'nin savaş sonrasında yoksulluk ve bakımsızlıktan harap durumda olduğunu görür. Bir zamanlar göz kamaştırıcı otel, adeta bir harabeye dönüşmüş, ziyaretçileri de oldukça azalmıştır. Yazar otelde bir akşamüstü *Sıfır Mustafa* ile karşılaşır ve akşam yemeğinde buluşup sohbet etmeye karar verirler. Yemek sırasında Mustafa otele nasıl sahip olduğunu ve onu neden kapatmak istemediğini anlatır. Hikâye 1932 yılında otelin şatafatlı günlerinin sonlarına yakın dönemde başlamakta ve bu dönemde Mustafa otelde karşılama görevlisi olarak çalışmaktadır. Zubrowka savaşın eşiğindedir ama otelin ünlü odacısı Gustave'in umurunda bile değildir. Bir yandan otelin zengin misafirlerinin ihtiyaçlarıyla ilgilenen Gustave, diğer yandan bazı misafirler ile de yakından ilgilenmektedir. Bu misafirlerden biri de Madam Céline'dir. Madam Céline'nin otelden ayrıldıktan kısa bir süre sonra evinde esrarengiz şekilde ölü bulunduğunda olaylar gelişmeye başlar.

Dr. Öğr. Üyesi Başak Özarslan Doğan
Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik Bölümü

THE CROWN

Senaryosunu Peter Morgan'ın kaleme aldığı, yapımcılığını ise Andy Harries üstlendiği The Crown dizisi, Kraliçe II. Elizabeth'in saltanatı hakkında yayınlanan Netflix için Left Bank Pictures ve Sony Pictures Television tarafından üretilen tarihi bir drama dizisidir.

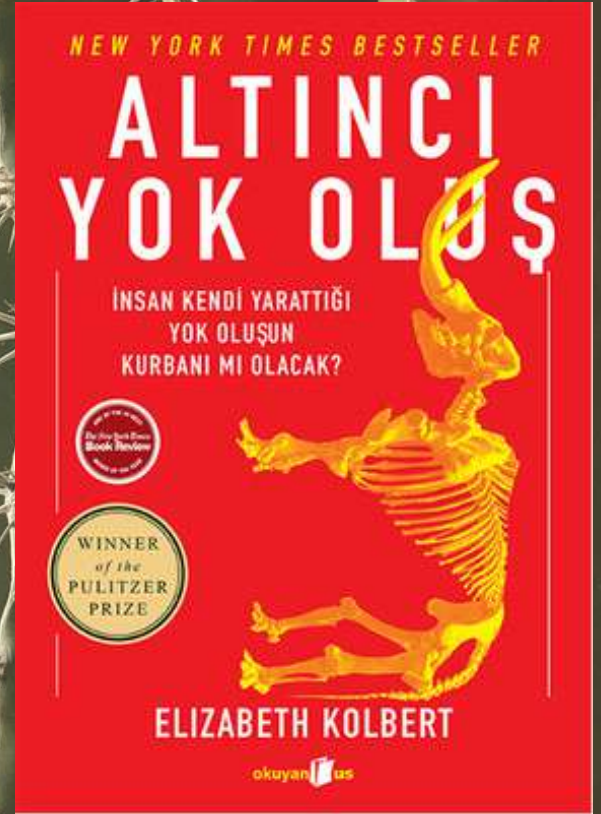

II. Dünya Savaşı'nın yarattığı yıkımın ardından İngiltere siyasi karışıklık içindedir ve bu zorlu dönemde tahta bir kadın geçmektedir. II. Elizabeth'in tahta geçmesi ile yeni bir dönem başlayacaktır. Kraliçe II. Elizabeth'in tahttaki ilk yıllarının perde arkasının konu edildiği dizide, siyasi rekabetler, aşk ve 20. Yüzyılın ikinci yarısına şekil veren olaylar anlatılıyor. Dizide Kraliçe II. Elizabeth rolünü Claire Foy canlandırıyor. 5 sezondan oluşan dizinin ilk sezonunda, Elizabeth'in 1947'de Edinburgh Dükü Philip ile evliliğinden, kız kardeşi Prenses Margaret'in 1955'te Grup Kaptanı Peter Townsend ile nişanının dağılmasına kadar geçen dönemi kapsar. İkinci sezon, 1956'daki Süveyş Krizinden, 1963'te Başbakan Harold Macmillan'ın emekliliğine ve 1964'te Prens Edward'ın doğumuna kadar olan dönemi kapsar. Üçüncü sezon 1964'ten 1977'ye kadar uzanır, Harold Wilson'ın iki başbakanlık dönemini içerir ve Camilla Shand'ı tanıtır. Dördüncü sezon 1979'dan 1990'ların başlarına kadar uzanır ve Margaret Thatcher'ın başbakanlık süresini ve Prens Charles'ın Lady Diana Spencer ile evliliğini içerir. Diziyi kapatacak olan beşinci ve altıncı sezonlar, Kraliçe'nin 21. yüzyıla uzanan saltanatını kapsayacaktır.

ALTINCI YOK OLUŞ

Dr. Öğr. Üyesi Başak Özarslan Doğan
Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik Bölümü

Elizabeth Kolbert tarafından kaleme alınan, çevirisini Nalan Tümay'ın yaptığı, New York Times Bestseller'de yer alan ve Columbia Üniversitesi tarafından gazetecilik, edebiyat ve müzik gibi alanlarda verilen en saygın ödüllerden biri olan Pulitzer Ödüllü bir kitaptır. Kitapta Kolbert, insanın, yeryüzündeki hayatı, diğer hiçbir türün başaramadığı şekilde değiştirmesinin nedenlerini ve bu durumun nasıl oluştuğunu eğlenceli ama bir o kadar da ciddi bir dille ifade ediyor. Bilindiği üzere, son birkaç yüzyılda bir taraftan kitlesel üretim, teknoloji ve nüfus artarken diğer taraftan maalesef kitlesel bir yok oluş peş peşe yaşanmaya devam ediyor. Kitap, çok sayıda disiplin ile ortak şekilde yapılan birçok araştırmayı, yok olmuş türleri ve daha da önemlisi her geçen gün gözlerimizin önünde yok olmakta olan türlere dair bilgileri akılda kalıcı şekilde ifade ediyor. Kolbert, insanlığın geleceğe en büyük mirası olan altıncı yok oluşu bizlerin gözleri önüne seriyor ve bizleri insan olmanın ne demek olduğunu bir kez daha düşünmeye zorluyor.

Ayın Kitap İncelemesi

ARŞ. GÖR. MERVE TOSUN
ULUSLARARASI TİCARET
VE İŞLETMECİLİK

TATSIZ BİR OLAY

Dostoyevski'nin 1862 yılında kaleme aldığı bu eser, İğrenç Bir Olay veya Utanç Verici Bir Olay isimleriyle de Türkçeye kazandırılmış ancak ülkemizde hak ettiği kadar tanınmamıştır. Olağanüstü acınlığı ve yazarın gençlik dönemlerindeki karamsar tarzına nispeten barındırdığı neşeli hava ve mizah unsurları bu uzun öyküyü daha da güzel kılıyor.

Çarlık Rusya döneminin üç bürokrati bir gece şarap içip sohbet ederken içlerinden en genci ve kıdemsiz olanı İvan İlyiç, diğerleri tarafından yadırganacak fikirler ortaya atar. Fikirlerinin temelinde ise hümanizm ve eşitlik yatmaktadır. Diğer iki general bunun mümkün olmayacağını toplumdaki sınıflar arasında her zaman bir mesafe olması gerektiğini savunurlar. Gençliğinin ve kendisini kanıtlama çabasının verdiği ateşle İvan İlyiç, Çarlık Rusya'nın tam da güç kaybetmeye ve toplumdaki tabakaların çözülmeye başladığı bu dönemin yeni furyasına kapılıp ateşli bir hümanist olduğunu herkese kanıtlanmanın peşindedir. General Nikiforoviç ve General Şipelonko hem daha kıdemli hem de daha zengindirler. Yazar, Nikiforoviç'in evini ve yaşam tarzını anlatırken Çarlık döneminin bürokratlarının toplumdan kopuk yaşayan yönlerini vurgular. İvan İlyiç'i tanımlarken ise yine dönemin bürokratlarının hayatı tanınamalarına, salt romantik özelemlerle dolu olmalarına ve kendi içlerine kapanık olmalarına vurgu yapar. Karakterler ve dönemin havası bu küçük akşam buluşması ile betimlendikten sonra öykünün asıl kısmına geçiş yapılır.

Nikiforoviç'in evinde içtiği şarabın da etkisiyle cesaretlenen İvan İlyiç, ateşli bir şekilde savunduğu düşünceleri ile beraber evden ayrılıp onun gibi "insan" olan arabacısının kendisini beklemediğini görünce ona tekrardan iş çıkarmamak adına yürümeye karar verir. St. Petersburg'un arka mahallelerinde yürümeye başlayan İlyiç, kendisinden kademece çok alta olan basit bir memurun düğün yemeğinin olduğu bir evin önüne vardığını fark eder. Bunun üzerine toplumsal bir kaynaşma istediğini ileri sürerek düğün evine gider. Hikayenin devamında aslında istediğinin daha çok sevmek, sayılmak ve hatta caka satmak olduğu anlaşılır. Düğün sahibi olan memur ve ailesi bu durumdan bir hayli rahatsız olurlar çünkü İvan İlyiç geldiği andan itibaren düğün yemeğinin samimi havasını bozmuştur. Beklediği ilgiyi ve saygıyı göremeyen İvan İlyiç kafasında tasarladığı gibi gitmeyen gecede tatsız bir takım olaylara sebebiyet verir ve düğünü de kendini de fazlasıyla rezil eder.

Esasında, bu öyküde Dostoyevski, İvan İlyiç'in de düğündeki diğer küçük memurların da psikolojik tahlillerini sunmaktadır ve yoksul, küçük bir memurun düğününde yaşananlar aracılığıyla hem tüm ülkenin bölünmüşlüğü, ülkedeki toplumsal çarpıklıkları; hem de İvan İlyiç'in dramını gözler önüne sermektedir.

Ayın Film İncelemesi

Arş. Gör. Merve TOSUN
Uluslararası Ticaret
ve İşletmecilik

HER ŞEY, HER YERDE, AYNI ANDA

“Her şey, her yerde, aynı anda” Danial Kwan ve Danial Scheinert'in yönetmenliğini yaptıkları muhteşem bir komedi ve bilimkurgu buluşması. Film, vizyona girdiği tarih olan Mart 2022'den beri izleme listelerinin üst sıralarında yerini koruyor. Filmin başkahramanı Evelyn, gençliğinde eşiyle birlikte Çin'den Amerika'ya göç etmiş orta yaşlı bir kadın. Evelyn, geleneklerine sıkı sıkıya bağlı ve onu şimdye kadar hiç onaylamayan babası, Amerika'da büyümüş ve kimlik bunalımı yaşayan kızı Joy ve giderek uzaklaştığı eşi ile kaotik ve yorucu bir yaşam sürmektedir. Tüm bunların yanı sıra kâr edemeyen çamaşırhane işletmesinin bürokratik sorunları ile boğuşmaktadır. Bir gün, kaotik ama olağan diyebileceğimiz hayat Evelyn için vergi dairesinin asansöründe son bulur ve hikâye burada başlar...

Vergi dairesinin asansöründe eşinin bedenini alfaverse adındaki farklı bir evrenden olan diğer kişiliği ele geçiriyor. Eşinin alfaverse versiyonu olan kişi, Evelyn'in çoklu evrenlerin içinde hayat bulan bir sürü versiyonundan en başarısız olanı olduğunu söylüyor ve bu sebeple seçilmiş kişi olduğunu belirtiyor. Seçilmiş Evelyn'in yegâne görevi, “Anti-Kahraman”la savaşması ve onu durdurması. Evelyn, binlerce paralel evrende farklı hayatlar sürdürdüğü ve en başarısız versiyon olduğu gerçeğiyle yüzleşmeye çalışırken, kabul etmesi daha zor başka bir gerçekle daha yüzleşiyor. Tüm evrenler arasında istediği gibi dolaşabilen ve hepsini yok etmeye çalışan kötü kahraman, kızı Joy'un evrenler üstü bir versiyonu, yani savaşçı yok etmesi gereken kişi... İşte tüm hikâye temelinde bir anne-kız ve kuşak çatışmasının mizahi bir görsel şölenle anlatısından ibaret.

Sahne geçişleri ve absürt olaylar dizisi filmin başlarında izleyici için bağlantı kurmayı güçleştirse de filmin komedi dili izlemeyi keyifli kılıyor. Filmin ilk bölümünde evrenlerdeki kişiliklerin ne ile ve kim ile savaştığından emin olmak güç ancak çoklu evrenler arası anlık seyahatler akla gelebilecek en absürt eylemle gerçekleşebiliyor. Örneğin, vergi dairesindeki memur kadının Evelyn'in düşmanı olan kişiliğine geçiş yaptığı esnada, Evelyn'in onu öldürmeye çalışan bu kadından kurtulmak için farklı bir evrene geçiş yaparak o evrendeki karateci kişiliğine bürünmesi gerekiyor. Geçiş için seçtiği absürtlük kendisini bıçaklamaya çalışan memur kadına aşkını ilan etmesi oluyor yahut bir savaşın ortasında bulunduğu portakal suyunu içmesi, cebinden çıkardığı ruju ısıarak yemesi...

Filmde asıl anlatılmak istenilen şey, en önemli iki karakterin yani Joy ve Evelyn'in insanın varoluşunu farklı şekillerde algılaması ve anlamlandırmasıyla sunuluyor. Çamaşırçı Evelyn'in kızı olan Joy da evrenler üstü tüm güce sahip olan Joy da hiçbir şeyin önemini olmadığını erken yaşlarda fark ediyor ve melankolik bir hayat sürdürmeyi tercih ediyor. Y ve Z kuşağını simgeleyen Joy, postmodernizmin küçük parçalara ayırarak ufalttığı “anlam” kavramını benimsiyor ve hiçbir şeyin bir anlamının olmaması felsefesini yeniden üretiyor. Evelyn ise ebeveynleri temsilen bütün değer yargılarının bu şekilde itibarsızlaştırılması karşısında kızı veya Anti-kahramanla sıkı bir mücadeleye giriyor. Çok başarılı efektler ve sahne geçişleri olan film ayrıca kült denilebilecek birçok filme atıfta bulunuyor. En bariz olanları ise A Space Odyssey ve Ratatouille filmlerinden sahneler. Tüm bunlar ele alındığında gerek işlediği konu gerek yaratıcı ve yenilikçi çekim teknikleri ve gerekse barındırdığı referanslar ile “Her şey, her yerde, aynı anda” izleyicinin aklında uzun süre yer edecek ve klasikleşecek bir modern absürt komedi olacaktır.

Yıl: 2022

Süre: 2 saat 19 dakika

Yönetmen: Dan Kwan, Daniel Scheinert

Oyuncular: Michelle Yeoh,
Stephanie Hsu, Jamie Lee Curtis

AKADEMİK PLAYLIST

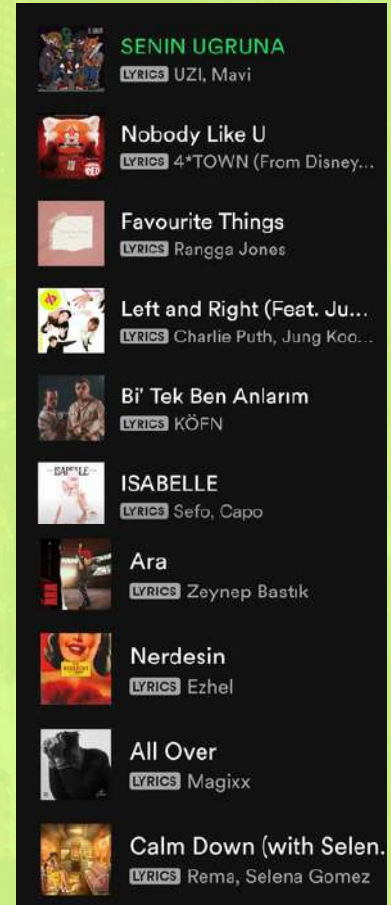

Arş. Gör. Emre ERGEN Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü

Başlangıçlar güzeldir! İster yeni bir kitabın başlangıcı, ister daha önce hiç gidilmemiş bir yere doğru bir yolculuğun başlangıcı, ister verilen bir kararla birlikte başlayan yeni bir dönemin başlangıcı olsun; başlangıçlar her zaman için özel bir anlam taşır. İlk başta birtakım alışkanlıkları bırakmak, uyum sağlamak zor olabilir; fakat öğrenilen yeni bilgiler, edinilen yeni tecrübeler ve kurulan yeni arkadaşlıklar her adımda insanın güvenini, heyecanını ve özgürlük hissini bir üst noktaya taşır.

Bu doğrultuda, bu ayki akademik playlist köşemizi, bu dönem üniversitemizi kazanan ve yeni bir başlangıca adım atan öğrencilerimize ithaf ediyoruz.

Çalma Listemize Erişmek İçin [Tıklayın](#)

EĞİTİM ARAŞTIRMA

*Arş.Gör. Süreyya
İMRE BIYIKLI
Yönetim Bilişim
Sistemleri Bölümü*

NİTELİKLİ AKADEMİK YAYINLAR İÇİN RSTUDIO İLE EKONOMETRİ VE ZAMAN SERİLERİNDE SİMÜLASYON EĞİTİMİ

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Fethiye İşletme Fakültesi tarafından 3-9 Eylül 2022 tarihlerinde toplam 63 saat süren TÜBİTAK 2237-A kapsamında "RStudio ile Ekonometri ve Zaman Serilerinde Simülasyon Eğitimi" isimli eğitim gerçekleştirilmiştir. Etkinliğin temel amacı akademik mesleğin henüz başında olan, coğrafi olarak İstanbul, Ankara, İzmir gibi öğretim üyesi sayısının görece çok olduğu şehirlere uzak şehirlerde eğitim gören doktora öğrencilerinin ve yine bu şehirlerde akademik faaliyette bulunan genç öğretim üyelerinin uygulamalı ekonometrik bilgi düzeylerinin gelişmesine katkıda bulunarak bu kişilerin gerçekleştirecekleri akademik yayınların kalitesini artırmaktır. Günümüzde özellikle de genç akademisyenlerin karşılaşmış olduğu sorunların başında nitelikli olarak kabul edilen dergilerde yayın yapma zorluğu gelmektedir. Bu dergilerdeki yayınlar arasında Türkiye adresli yayınların sayısının az olması, Türkiye'de üretilen yayınların niteliğinin oransal anlamda düşük kaldığının bir göstergesidir. Etkinlik, bu sorunun çözülmesine katkı sağlamak amacıyla düzenlenmiştir.

Etkinliğin her ne kadar doğrudan amacı akademik yayınların kalitesini artırmak olsa da dolaylı bir amacı da ekonometrik analizlerde kullanılan E-views, Stata, Rats ve Gauss gibi ücretli paket programları temin etmenin ve bu programları sürekli olarak güncellemenin gerek programı kullanan araştırmacılara gerekse de üniversitelere önemli derecede bir maliyet yükü getirmesinin önüne geçmek ve ülke kaynaklarının yurt içinde kalmasını sağlamak için açık kaynak kodlu bir program olan ve tamamen ücretsiz olarak temin edilebilen RStudio arayüz programı ile bu analizleri gerçekleştirmenin öğretilmesi ve bu programının kullanımının yaygınlaştırılmasının teşvik etmektir.

Etkinliğin son amacı ise coğrafi konum olarak dezavantajlı durumda olan ve akademik hayatının henüz başlarındaki doktora öğrencilerinin ve genç akademisyenlerin akademik faaliyetleriyle ilgili ekonometrik analiz bağlamındaki eksikliklerini rahatlıkla dile getirebilecekleri ve gerek eğitimcilerden gerekse de diğer katılımcılardan etkinlik sonrasında da destek alabilecekleri uzun dönemli paylaşım ve dayanışma grupları oluşturmaktır. Bu anlamda hem kaliteyi artırmak hem de akademik bağlantılar kurmak adına bu tür eğitimlerin ve bu eğitimlere katılacak kişi sayısının artması, akademimiz için önem arz etmektedir.

LOJİSTİKTE GİRİŞİMCİLİK

GİRİŞİMCİLİK VE İNOVASYON

Arş. Gör. Orcan ÇETİNKAYA
Lojistik Yönetimi Bölümü

Endüstri 4.0 kavramıyla birlikte, üretim faaliyetlerindeki teknolojilere paralel olarak gelişen lojistik süreçlerinin de meydana çıkması, günümüzde lojistik 4.0 kavramının konuşuluyor olmasına yol açmıştır. Lojistiğin üretim teknolojileriyle paralel olarak bu denli gelişmesi ise lojistik faaliyetlerin boyutlarının genişlemesi, kalitelerinin artması gibi durumlarda ülke ekonomisine olumlu yönde katkı sağlamalarıyla açıklanabilmektedir (Kahveci ve Dinçel, 2014: 90). Gelişen teknolojiyle birlikte başta faaliyetlerin dijitalleştirilmesi olarak ortaya çıkan yenilikler, günümüzde insan unsurunun lojistik faaliyetlerin bir kısmındaki yerini makinelerin alması noktasına kadar gelmiştir. Ancak günümüzde faaliyetlerin dijitalleştirilmesi olarak başlayan yeniliklerin ortaya çıkmaya devam ettiği görülebilmektedir.

Lojistikte girişim veya girişimcilik gibi kavramlardan bahsedebilmemiz için ise kişinin bir projeyi girişimcilik anlayışıyla ele alıp sunan kişi olması gerekmektedir. Ayrıca girişimcilerin yalnızca yüklendikleri sorumlulukların değil, aynı zamanda yüklendikleri risklerle birlikte refah kazanmayı hedeflediklerini ve bunun için farklı yolları denediklerini göz önünde bulundurmamız gerekir (Özkan vd., 2003: 147). Bununla birlikte girişimciliğin, yenilikçilik-icatçılık alanındaki önemini yanı sıra beklenmedik durumlar karşısındaki farklı sorun çözme yeteneklerini de kapsamı söz konusu olmaktadır (Coulter, 2011: 11 akt. Özkan vd., 2003: 148, Littunen, 2000: 295).

Bu bağlamda düşünüldüğünde, lojistikte girişimcilikten bahsedilebilmek için mevcut bir faaliyetin daha verimli bir şekilde yürütülebilmesi amacıyla geçmiş deneyimler ve alınan eğitimin birikimi sonucunda ortaya konan yeni çözümlerden; bu çözümlerin bir işletme yapısıyla sunulmasından veya mevcut duruma yeni bir yaklaşım getirmek yerine, lojistik hizmetin üretilmesi sürecindeki araçları daha farklı bir şekilde birleştirilerek kullanabilme gibi durumlardan söz edilmesi gerekmektedir.

Samsung'un Yeni Sanal Avatarı: G-Nusmas

Arş. Gör. Melih YILDIZ
İşletme Bölümü

Avatarlar her ne kadar ilk olarak video oyunlarda karşımıza çıkmış olsa da bugün hemen hemen hepimizin aşına olduğu bir fenomen. Özellikle metaverse dünyasının genişlemesiyle birlikte alışverişte, sosyalleşmede ve hatta eğitimde bizi temsil eden birer sembol olmaya devam ediyor.

Avatarlar kişinin saç, ten ve göz rengini birebir yansıttığı gibi bazı durumlarda da olmak istediği kişiyi yansıtabiliyor. Bu nedenle de benimsenip kullanılması kaçınılmaz oluyor. Peki, avatarları sadece biz tüketiciler mi kullanıyoruz?

Bu sorunun cevabı hayır. Tıpkı insanlar gibi markaların da birer kişilikleri ve hatta olmak istedikleri kişilikleri var. Bu kişilikleri yansıtmak için markalar da avatarlara başvuruyor. Tabi bu noktada bir marka insan suretinde olamadığından dolayı markalar avatarlarının oluşturulmasında antropomorfizmden faydalanıyorlar. Antropomorfizm en kısa ifadeyle hayvanlara, nesnelere, doğa olaylarına, insan olmayan canlı ya da cansız varlıklara insani niteliklerin atfedilmesi olarak tanımlanmaktadır. Markalar genellikle hayvan figürlerinden, ya da uzaylılardan sıklıkla yararlanmaktadır. Geçtiğimiz günlerde bu kervana Samsung da dâhil oldu ve yeni avatarını bizlere tanıttı.

Bu yeni avatarın ismi G-Nusmas. Biraz dikkatli bakarsanız isminin Samsung'un tersi olduğunu fark edebilirsiniz. Ten rengini de markanın logosunda yer alan mavi renkten alıyor. Bu sevimli uzaylı aynı zamanda Nowus-129 adlı gezegenden aramıza katılıyor. Bu gezegenin gizemi de tıpkı sevimli dostumuzun ismi gibi oluşturulmuştur. Samsung'un genel merkezi Güney Kore'de 129 Suwon adresinde yer alıyor. Yani Nowus-129'da bu adresin tersten yazılmasıyla oluşturulmuş. Samsung bu yeni avatar ile Milenyum ve Gen-Z tüketicilerle etkileşim içinde olmayı planlıyor. IFA 2022 etkinliğinde tanıtılan G-Nusmas ile tüketiciler; sosyal medya, metaverse ve diğer dijital kanallar üzerinden ile iletişim kurabiliyor. Siz bu sevimli avatar hakkında ne düşünüyorsunuz?

UNICORN GİRİŞİM NEDİR?

Onur TAYFUN

Havacılık Yönetimi Bölümü

Unicorn girişim basit bir tanımla, kazanç anlamında bazı limitleri geçmeyi başarma durumunu ifade eder. Girişimin bir sonucu olarak yüksek oranda firma değeri sağlanmıştır. Bu statü küresel düzeyde gerçekleşen değerlendirmeler ile belirlenir. Unicorn girişimler 1 milyar dolar ve üzerinde değer kazanmış anlamına gelmektedir. Aileen Lee, 2013 senesinde unicorn girişimi ilk kez yapan kişi olarak bilinmektedir.

Unicorn şirketlerin bir listesine bakıldığında en çok girişim Çin'de görülmektedir. Listeler incelendiğinde Çin'i Amerika Birleşik Devletleri izlemektedir. Ant Financial, Bytedance, Didi, Xiaomi, Alibaba, Lufax, Çin kökenli firmalarda ilk onda yer alan unicorn girişimlerdir. Amerika kökenli unicorn girişimlerden bazıları ise Uber, Facebook, Airbnb olarak sıralanabilmektedir. Ekonomik alt yapının güçlü olması unicorn girişimlerin ortaya çıkmasında son derece etkili bir unsurdur. Çin ve Amerika Birleşik Devletlerinden çok sayıda unicorn çıkmasının nedeni de bu güçlü ekonomik altyapıdır. Gelişmekte olan ekonomilerde nüfus etkisi görülse de tam bir sistem oturmadığı için net bir statüden de bahsetmek zor olacaktır.

Türkiye’de genel olarak unicorn girişimler pek parlak bir görüntü vermemektedirler. Fakat 2010’da kurulan Peak Games, Zynga’ya satışı ile birlikte Türkiye’de ilk unicorn girişim olmuştur. Türkiye ekonomisinin kendi kendisine yetebilen bir sistem içermemesi unicorn girişimlerin ortaya çıkmasını engellemektedir.

Unicorn girişimlerin bazı özellikleri ise genellikle aşağıdaki gibidir:

- Unicorn girişimler, kendi sektöründeki genel algılarda değişim yapmaktadır. Konaklamada, ulaşım veya sosyal medya alanlarında bu görülebilmektedir.
- Yenilik odağında devam eden değişimleri merkezine alabilmektedir. Yapılan ilk hamlelerden gelen kullanıcı artılarını değerlendiren unicorn firmalar epey çoktur. Var olan konumun devamı amaçlanmaktadır.
- Unicorn işletmelerin odağında yazılım vardır. Yazılım teknolojik değişimle beraber küresel düzeyde zincirleme etkilerini sürdürmektedir.
- Küresel çaplı unicorn firmalarda tüketici odağındaki hizmet prensibi, kişiye ekstra kolaylıklar sunması ile dikkat çekmektedir.
- Sektör değeri yüksek işletmelerin yatırım yaptığı firmalar, unicorn statüsü kazanarak küresel düzeyde ciddi bir atılım yapabilmektedir.

SİYASİ GÜNDEM

RUSYA-ÇİN “SINIRSIZ” STRATEJİK ORTAKLIĞININ SINIRLARINA DAİR

PROF. DR. NEZİHA MUSAOĞLU
SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Rusya'nın 24 Şubat 2022'de Ukrayna'ya karşı başlattığı kendi tanımlamasıyla “özel askeri operasyon” dan bir kaç gün önce ilan edilen “Çin-Rusya “Sınırsız” Stratejik Ortaklığı, sekiz aydan beri şiddetlenerek süren Rusya-Ukrayna savaşında nasıl bir sınavdan geçmektedir?” sorusu, uluslararası kamuoyunu yakından ilgilendiren bir konudur.

Rusya'nın tezini destekler bir biçimde Rusya-Ukrayna savaşının nedenini, NATO'nun genişlemesi olarak tanımlayan Pekin yönetimi, Batı karşıtlığında ortaklaştığı Moskova'nın, Ukrayna'nın egemenliği bağlamında toprak bütünlüğünü ihlal etmesine ve Rusya tarafından işgal edilip ilhak edilen dört bölgenin de facto statüsüne temkinli bir biçimde yaklaşmaktadır. Çin, Tayvan'ı kendi topraklarına katma stratejisi açısından Batı'nın Rusya'ya karşı izlediği politikaları dikkatle izlemektedir. Bu bağlamda Çin yönetimini önemli ölçüde tedirgin eden iki faktör ortaya çıkmaktadır. Birincisi, Batı'nın bir bütün olarak Rusya karşısında hareket etmesi; İkincisi ise uluslararası ekonominin istikrarsızlaşması. Bu nedenle Çin, Rusya-Ukrayna savaşının daha fazla tırmandırılmasına karşı çıkmakta ve savaşan taraflar arasında koşulsuz diyalogun kurulması ve diplomatik çözüm üretilmesinden yana bir politika izlemektedir. Bu açıdan meseleye yaklaşıldığında Pekin'in Moskova'ya ilhak konusunda daha fazla destek vermesi beklenemez.

Jeopolitik yaklaşımdan Çin'in Ukrayna'ya ve bulunduğu jeopolitik havzaya ilişkin önemli stratejik çıkarları bulunmamaktadır. Ortak bir sınır paylaşmayan Çin ve Ukrayna'nın başkentleri arasındaki mesafe 3500 km. Çin'in jeopolitik açıdan ilgisini asıl çeken Orta Asya ve Asya Pasifik bölgeleri. Ukrayna'dan farklı olarak, Çin'in Rusya ile kuzeyde paylaştığı 4500 km. bir kara sınırı bulunmakta. Avrasya kıtasının iki büyük gücü arasında, özellikle Orta Asya üzerinde zaman zaman bazı konularda uyuşmayan çıkarlar bulunmaktadır.

Tarihsel perspektiften bakıldığında genel olarak Çin ile Ukrayna arasında çıkar çatışmasına yol açabilecek herhangi bir sorun bulunmadığı görülmektedir. Pekin yönetimi, dağılan Sovyetler Birliği'nden koparak bağımsızlığını kazanan Ukrayna'yı egemen devlet olarak tanımıştır. İki devlet özellikle tarım ve ticaret alanında geliştirdikleri düzenli ilişkilere sahiptirler. Ancak genel olarak Çin-Ukrayna ilişkilerini belirleyen bölgesel aktör, Rusya'dır.

Çin-Rusya ilişkilerine gelince, Soğuk Savaş sonrası dönemde tek kutuplu hale gelen uluslararası sistemin tek süper gücü kalan ABD'nin hegemonik pozisyonu karşısında rahatsızlık ve endişe duyan Çin ve Rusya'nın Batı-karşıtlığı temelinde geliştirdikleri ortaklık, süreç içinde güçlenecek ve 2022 yılına gelindiğinde "Sınırsız" Stratejik Ortaklık düzeyine taşınacaktır. Çin, Rusya'nın savaş nedenlerini meşrulaştırmak için geliştirdiği söylemi ana hatları ile paylaşmakta. Özetle, Pekin de Rusya'yı Ukrayna ile savaşmaya zorlayan temel faktörün NATO'nun post-Sovyet coğrafyaya doğru genişlemesi ve izlediği yayılcı politikaları olduğunu düşünmektedir. ABD'in patronajı altındaki Avrupa Birliği devletleri ise Rusya'ya benzer bir biçimde Avrupa Güvenlik mimarisini yeniden şekillendirme amacını gerçekleştirmek açısından uygun konjoktürü yakalamalarına karşın, ABD ile Rusya'ya karşı ortak bir cephede yer almak durumundadırlar. Bir bütün olarak Batı, Rusya'ya karşı bir tür vekalet savaşı yürüterek Vladimir Zelensky iktidarına çok büyük ölçüde askeri ve ekonomik yardımda bulunurken, Putin Rusya'sını ambargolara boğmuş durumda.

Temelinde Batı karşıtlığının yattığı Çin-Rus stratejik ortaklığının sınırsızlığını bozan en önemli etken, uluslararası hukuk açısından Ukrayna'nın işgal edilen toprakların statüsüne ilişkin meşruiyetin, Rusya ve Çin tarafından farklı bir biçimde tanımlanmasıdır. Çin, Ukrayna topraklarının işgal edilmesini uluslararası hukuk açısından kabul edilmez bulmamaktadır. Ayrıca Çin Anayasasında devletlerin egemenliğine saygı gösterilmesi esası yer almaktadır. BM'nin 24 Eylül 2022 tarihli Genel Kurul oturumunda konuşan Çin Dışişleri Bakanı Wang Yi, Çin diplomasisinin önemli dayanaklarından olan bu ilkeye atıfta bulunmuştur.

Çin yönetimi tıpkı Rusya gibi, Moskova'nın Ukrayna'ya karşı başlattığı savaşı işgal değil, "özel askeri operasyon" olarak tanımlamaktadır. Nitekim işgal olarak tanımlaması durumunda Rusya'yı işgalci güç olarak kınaması ve BM Genel Konseyinde çekimser kalmaması gerekirdi. Pekin, benzer bir tutumu, 2014 yılında Kırım'ın işgali ile ilgili de sergilemişti. Çin'in Ukrayna sorununu yakından izlemesi, Tayvan sorunu ile bir paralellik arz etmesinden kaynaklanmamaktadır. Çin, kendi topraklarında yer aldığını savunduğu Tayvan'ın bağımsızlığını tanımamakta. Asıl ilgilendiği, Ukrayna savaşı çerçevesinde, Rusya'nın revizyonist politikaları karşısında Batı'nın yaklaşımı ve uyguladığı yaptırımlarıdır.

Ukrayna-Rusya savaşının uluslararası hukuka uygunluğu dışında Çin-Rusya "Sınırsız" Strateji ortaklığın sınırlarını zorlayan bir diğer belirleyici faktör, ekonomidir. Çin, Ukrayna-Rusya savaşının bölgesel istikrarsızlık yaratma potansiyelinden dolayı uluslararası ekonomik sistemde mevcut küresel üstünlüğünü kaybetme riskinden dolayı, savaşın uzun sürmesinden tedirginlik duymaktadır. Çin açısından, bölgesel düzeyde ekonomik sistemin zayıflamasında, uygulanan ambargoların etkileri sonucunda Rusya'nın çökmesi belirleyici bir faktör olacaktır. Rusya'nın çökme riskini bertaraf etmek amacıyla Çin, başta cep telefonu ve otomobil olmak üzere Rusya'ya ihracatını arttırmıştır. Aynı şekilde Rusya, Avrupa enerji pazarının kendisine kapanmasının yarattığı çıkmazı aşmak üzere Çin'e petrol ve doğal gaz satışını artırmıştır. Artış son bir yıl içinde %55 oranında gerçekleşmiştir. Çin ayrıca, enerji ve askeri teçhizatın ruble üzerinden ödemeyi kabul etmiştir. Bununla birlikte Xi Ping yönetimi, Rusya'ya Batının uyguladığı ambargoları deliyormuş gibi algılanmamak için ekonomik ilişkilerinde temkinli davranmaktadır. Aksi takdirde Çin'in ekonomik kaybı çok daha büyük olabilecektir. Çin'in ABD ve Avrupa ülkeleri ile ticaret hacmi Rusya ile karşılaştırıldığında 15 kat daha fazladır.

Sonuç olarak, Pekin'in Moskova ile "sınırsız" stratejik ortaklığı, bir yandan iki devletin otoriter başkanları arasındaki dostluk, diğer yandan ise ekonomik istikrarsızlık ve devletlerin toprak bütünlüğünün koruma hakkı arasında sıkışmış bir durumda. Bu koşullarda, dış politika açısından Çin'in Tayvan'ı yeniden topraklarına katması rasyonel bir olasılık olarak görünmemektedir. Nitekim Rusya Devlet Başkanı Putin, Özbekistan'ın Semerkant kentinde Eylül 2022 tarihinde düzenlenen Şangay İşbirliği Örgütü zirvesine katılan Çin Devlet Başkanı Xi Ping ile yaptığı ikili görüşmede, Ukrayna Savaşı konusunda istediği desteği alamamıştır. Hatta 2 yıllık pandemi süreci sonrasında ilk yurt dışı resmi ziyaretini Ping, 2013 yılında "Bir Kuşak Bir Yol" projesini başlattığı ve Rusya'nın Ukrayna savaşını desteklemeyen Kazakistan'ın başkenti Astana'ya gerçekleştirmiştir. Bu güncel politika gelişmeleri, Çin-Rusya "Sınırsız Stratejik Ortaklık" bağlamına yerleştirilerek okunursa eğer, Pekin-Moskova hattında bazı stratejik çatlakların iz düşümünü görmek mümkün olacaktır.

AVRUPA'NIN GELECEĞİ VE AVRUPA SİYASİ TOPLULUĞU

*DOĐ. DR. FATİH FUAT TUNCER
SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI
İLİŞKİLER BÖLÜMÜ*

Bütünleşmiş bir Avrupa ideali özellikle Soğuk Savaş sonrası önemli ilerlemeler kaydetmiş olsa da bugün hayal edilen etkiyi yaratmaktan çok uzaktır. Avrupa Birliği (AB) projesi, genişleme sürecinin önce yavaşlaması sonrasında da durma aşamasına gelmesi ile tartışılır hale gelmiş ve özellikle Almanya'nın Merkel sonrası birlik içerisindeki liderlik ve toparlayıcılık rolünü kaybetmesi ile Birlik içerisinde bir lider ülke boşluğu ortaya çıkmıştır. Geçmişten bugüne Almanya ile Avrupa için liderlik konusunda çekişen Fransa da Avrupa fikrini yeniden canlandırmak istemektedir. Ancak bu kez Macron'un liderliğindeki Fransa, "Yeni Avrupa" idealini birlik dışına taşıyarak Avrupa Siyasi Topluluğu (AST) ile AB'ye alternatif olmayan ancak AB'nin siyasi, kültürel, ekonomik ve güvenlik politikalarını tamamlayacak ve destekleyecek yeni bir oluşum kurmaya çalışıyor.

Avrupa Siyasi Topluluğu, Macron'un fikri olarak bugün tartışılıyor olsa da, aslında benzer bir fikir yine bir Fransız liderden eski Fransa Cumhurbaşkanı François Mitterand tarafından ortaya atılan "Avrupa Konfederasyonu" idealine benzer niteliktedir. Macron'un 9 Mayıs 2022 tarihinde "Avrupa Günü" vesilesi ile yaptığı konuşmadan sonra diğer Avrupa devletlerinden de destek gören fikir, 6 Ekim 2022 tarihli Prag Zirvesi ile gerçeğe dönüştü. Tüm Avrupa'yı bir araya getirmeyi hedefleyen oluşuma sadece Avrupa değerlerine bağlı olan devletlerin davet edildiği açıklandı. Zirveye davet edilen 44 ülke arasında Rusya ve Belarus gibi iki Avrupa devleti yer almazken, tüm AB üyeleri ve birlik üyesi olmayan İngiltere, EFTA(Avrupa Serbest Ticaret Birliği) üyeleri, Batı Balkan ülkeleri, Ukrayna, Türkiye ve Kafkasya'dan Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan zirveye katılım gösterdiler.

Avrupa Siyasi Topluluğu'nun ilk zirvesinde ilk gündem maddesi hiç kuşkusuz ki Rusya'nın Ukrayna topraklarında yürüttüğü savaş ve işgal idi. Yine Azerbaycan ve Ermenistan arasındaki Karabağ sorunun çözümü ve bölgenin istikrara kavuşması bir diğer önemli gündem maddesi idi. Özellikle sınır sorununun çözümü için bölgeye Avrupa Birliği tarafından sivil bir komisyonun gönderilecek olması ve Azerbaycan ve Ermenistan'ın karşılıklı olarak 1991 Alma Ata Deklarasyonu'na bağlı kalacaklarını ve birbirlerinin toprak bütünlüğünü tanıyacaklarını açıklamaları ilk zirvenin en önemli başarısı olarak görülebilecektir. Zirvede Türkiye-Yunanistan arasındaki sorunlar içinse bir istişare fikri çıkmadı. Ancak hem Adalar Denizi'ndeki silahlanma, kıta sahanlığı ve hava sahası gibi tartışmalar hem de Doğu Akdeniz'deki durum bundan sonraki AST zirvelerinde ana konulardan birisi olacak gibi görünmektedir. AST bu açıdan Türkiye'ye bugüne kadar şartsız ve koşulsuz Yunan tezlerinin yanında yer alan Avrupa güçlerine kendini ifade etme fırsatı tanıyacaktır. Rusya'nın Ukrayna'da giriştiği işgal ve Asya Pasifik'te yaşanan Çin-ABD rekabeti uluslararası ilişkilerde yeni bir kutuplaşma tartışmasını beraberinde getirirken, böyle bir dönemde ortaya çıkan AST fikri dikkat çekicidir. Ancak AST'nin etkinliğini tartışmak için henüz çok erken olmakla birlikte AST'nin AB'nin gölgesinde kalabileceği ve etkisiz bir girişim olarak tarihteki yerini alacağı tartışmaları da devam etmektedir.

SALGIN HASTALIKLARA POLİTİK BİR BAKIŞ

Arş. Gör. Tünay Aras
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi

Son dönemde insan hayatını çok ciddi bir biçimde etkilemesi sebebiyle üzerinde en çok durulan konulardan biri salgın hastalıklardır. Üretim ve tüketim ilişkilerinin kapitalizmin gelişimine bağlı olarak yoğunlaştığı neoliberal dönemde doğanın aşırı bir biçimde sömürülmesi ve kirletilmesi yeni salgın hastalıkların ortaya çıkma ihtimalini ciddi bir biçimde artırmaktadır. Sürdürülebilir olmadığı uzun bir süredir anlaşılan kapitalizmin bu üretim ve tüketim trendini devam ettirmek isteyen anlayış, dünyanın en ücra bölgelerine ve vahşi yaşam alanlarına yayılma eğilimindedir. Doğa tahribatına yol açan bu durum bir taraftan küresel ısınma felaketini hızlandırırken diğer tarafta ise insanların daha önce iç içe yaşamadığı bazı virüs ve bakterilerle etkileşime geçmesine yol açmaktadır. Çoğunlukla doğal ortamlarında yaşayan hayvanların bünyesinde bulunan bu virüs ve bakteriler insanlara bir kere bulaştığında, küreselleşmenin, ticaretin ve ulaşım ağlarının gelişmesi dolayısıyla artan insan sirkülasyonunun etkisiyle kısa bir süre içerisinde dünya geneline yayılma imkânı bulmaktadır. Dünya ölçeğinde etki göstermeye başlayan bu salgınlar sadece insan sağlığını değil, toplumların ekonomik yapılarını, kültürel faaliyetlerini, sosyal ilişkilerini ve psikolojik durumlarını da ciddi bir biçimde etkilemektedir.

Bugün insan yaşamı için büyük bir tehlike arz eden küresel ısınma ve salgın hastalıkların en önemli tetikleyicisi neoliberal kapitalizmin aşırı üretim biçimi olsa da, tarihsel olarak baktığımızda kapitalizm öncesi toplumlarda da ciddi salgın hastalıkların yaşandığını görmekteyiz.

Tarihsel olarak salgın hastalıkların ilk olarak nerede ve ne zaman ortaya çıktığını bilmek güç olsa da, toplumlar arası ticaret ve seyahatlerin yaygınlık kazanması, hastalıkların bir bölgeden başka bir bölgeye taşınmasını kolaylaştırmış ve salgın hastalıkların ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Bu hastalıklardan ilk bilineni Antonine Vebası'dır. MS 165-180 yılları arası dönemde ortaya çıkan bu salgın suçiçeği ve kızamık kökenli olup, 5 milyondan fazla insanın ölümüne yol açmıştır. Dönemin dünya nüfusu düşünüldüğünde bu rakam oldukça dramatik bir tablo ortaya koymaktadır. Kayıtlı verilere göre Roma İmparatorluğu üzerinde derin izler bırakan bu salgın, toplumları demografik, ekonomik ve sosyolojik olarak derinden etkilemiştir. Avrupa'da tanrının bir cezası olarak düşünülen bu hastalık pagan inancını zayıflatırken Hıristiyanlığın yayılmasına ve tek tanrılı bir din olarak coğrafyada konsolide olmasına zemin hazırlamıştır.

Dünyanın önemli bir kısmında etki yaratan veba salgınının bu birinci dalgasından sonra MS 541-542 tarihlerinde vebanın ikinci dalgası olan Justinianus Vebası yaşanmış ve 30-50 milyon arası insanın ölmesine yol açmıştır. Bu iki dalganın ardından yaşanan üçüncü veba salgını olan Kara Ölüm ise 1347-1351 yılları arasında 200 milyona yakın insanın ölümüne yol açmış ve başta Avrupa olmak üzere toplumların siyasal, ekonomik ve kültürel yapılarını derinden etkilemiştir.

15. yüzyılın sonlarında Amerika kıtasının keşfiyle birlikte, eski dünyanın hastalıklarının yeni kıtaya taşınması, Yeni Dünya Çiçek Hastalığı Salgını'nın ortaya çıkmasına sebep olmuş ve salgın Amerika kıtasında yaşayan yerli halkların yaşamlarını altüst ederek 1520 yılından itibaren yaklaşık olarak 56 milyon insanın yaşamını yitirmesine yol açmıştır. Sömürge kaynaklı bu büyük salgından önce ve sonra nispeten küçük çaplı birçok salgının daha ortaya çıktığı bilinmektedir. Klasik dönemde ortaya çıkan bu salgınların dışında modern dönemde ortaya çıkan en büyük salgınlardan biri 1918-1919 zaman diliminde etki gösteren ve 40-50 milyon arasın ölüme yol açan İspanyol Gribi'dir. Birinci Dünya Savaşı'yla aynı dönemde ortaya çıkan bu hastalık politik sebeplerden dolayı sansürlenerek medya ve kamuoyunda görünürlüğü engellenmiş olsa da savaş sahasında hayatını kaybeden insan sayısından daha dramatik bir tablonun ortaya çıkmasına yol açmıştır. Savaşa taraf olmayan İspanya'da salgının önemli bir kamuoyu gündemi yaratması hastalığın İspanyol Gribi olarak anılmasına yol açarken bir felaketin dahi siyasiler nezdinde ne ölçüde manipüle edildiğinin önemli bir göstergesidir.

Günümüz dünyasında medya ve iletişim araçları gelişmesine rağmen benzer siyasi reflekslerin var olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. "Don't Look Up" diyerek toplumların dikkatini sürekli bir biçimde daha yapay gündemlere çeken bu siyasi tavır, hem küresel ısınmanın hem de salgınların doğa ve insan hayatı üzerinde yaratacağı dramatik yıkımı görmezden gelme eğilimindedir. COVID-19 salgını ve küresel ısınmanın ortaya koyduğu somut göstergelere rağmen uluslararası toplum tarafından konuyla ilgili ciddi adımların atıldığını söylemek güçtür. Neoliberal üretim sisteminin sürekli bir biçimde kâr etme ve dolayısıyla üretimi arttırma mantığı değişmediği sürece gelecekte meydana gelecek olası bir felaketin önünü almak pek mümkün görünmemektedir. Geniş bir perspektiften bakıldığında, bugün yaşanan çevre sorunları ve bu sorunların yol açtığı sağlık sorunları gelecekteki felaketin fragmanı niteliğindedir. Uluslararası toplumun proaktif bir refleksle kurumsal ve hukuksal bir çerçevede bu konuya eğilerek ekonomi temelli küresel bir yapısal dönüşüm politikası uygulamasının artık bir zorunluluk olduğunu söyleyebiliriz. Fakat neoliberal kapitalist paradigma içerisinde bu politikanın ne ölçüde yapılabilir ve uygulanabilir olduğu tartışmalı bir konudur.

Arş. Gör. Fatma Betül YILMAZ
Psikoloji Bölümü

**Sağlık-
Psikoloji**

BİBLİYOTERAPİ

Bibliyoterapi, insanların duygusal ve davranışsal sorunlarına yardım etmek için kitapları kullanan bir terapi biçimidir. Aslında kitaplar, değişik terapi ekollerinde terapiye yardımcı bir araç olarak kullanılırlar. Mesela bilişsel davranışçı terapide depresyon tanısı almış danışanı bilgilendirmek amacıyla okuması için bir depresyon kitapçığı verilebilir. Fakat bibliyoterapideki fark, kullanılan asıl enstrümanın kitap olmasıdır. Sadece psikologlar tarafından değil, sosyal hizmet uzmanları ve sınıf öğretmenleri tarafından da uygulanır. Okulda uygulanan şekliyle gelişimsel bibliyoterapi temelde üç fayda sağlar. Bunlar, öğrencilerin yaşadığı problemlerin adını koymalarını sağlaması (zorbalık, ergenlik), problem ortaya çıkmadan önlemin alınması ve öğrencilerin hayatlarının ilerleyen dönemleri için rehberlik yapmasıdır. Bibliyoterapi sayesinde kişiler, problem çözme becerilerini, merhamet hislerini, empatilerini ve kendi farkındalıklarını arttırabilirler. Yeni değerlerin oluşması için yönlendirici olabileceği gibi benzer sorunların başkaları tarafından yaşanabileceğini göstermesi ve kişinin yalnız olmadığını fark ettirmesi açısından da önemlidir.

Bibliyoterapinin geçmişi çok uzundur. Eski Mısır'da Firavun II. Ramses Kütüphanesi'nin girişinde "Ruh İyileştirme Evi" yazdığı söylenmektedir. Modern anlamda anladığımız ruh sağlığı hastanelerine kütüphaneler yapılmasıyla hastalardaki değişimler gözlenmiştir. Ardından kütüphaneciler insanlar için faydalı okuma listeleri hazırlamaya başlamışlardır. Bu kullanım 1930'larla birlikte psikoloji literatürüne girmiş ve şu anki halini almaya başlamıştır.

Bibliyoterapi hem maliyeti uygun bir terapi modeli olması ile geniş kitlelere hitap ederken hem de her yaş ve eğitim seviyesinden insan için uygundur. Okuma yazma bilmek bile gerekli değildir. Küçük yaştaki çocuklar dinleyerek de katılabilirler. Bu açıdan bütün gelişimsel basamaklarda uygulanabilir. Bireysel terapi şeklinde uygulanabileceği gibi, grup terapisi, çift ve aile terapisi şekline de dönüştürülebilmektedir. Anksiyete, depresyon, madde bağımlılığı gibi ruhsal bozukluklarda etkili olduğu gibi yas, boşanma, ilişki problemleri gibi zorlayıcı yaşam olaylarının sağaltımında da etkilidir. Bu terapi türünde dikkat edilmesi gereken şeylerden biri, seçilen kitabın kişiye uygun olmasıdır. Örneğin, travmatik olay sonrası sıkıntı yaşayan biri için ağır yaşam olaylarını içeren bir kitap uygun olmayabilmektedir.

KRİZ-KANSER DÖNGÜSÜ ÜZERİNE

Doç. Dr. Gülgün ÇİĞDEM

Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik Bölümü

Kanser, küresel çapta oldukça ciddi bir ekonomik yükü ifade eden, önemli bir halk sağlığı sorunudur. Multidisipliner çalışmayı gerektiren bu sorun, önleme, tarama, teşhis, tedavi, palliative bakım, organ ve yaşam kayıpları ve insani boyutunun yanında, üretim ve işgücü kaybı nedeniyle de ekonomilere zarar vermektedir. Kanser, tüm ekonomiler için maliyeti tam olarak hesaplanamayan korkunç bir "gider kalemi"dir. Ve aslında bir "döngü"nün sonucudur.

2018'de dünya çapında 17 milyon yeni kanser vakası teşhis edildi ve 9,5 milyon kanser ölümü gerçekleşti. 2030 yılına kadar, dünya çapındaki yükün 21,6 milyon yeni kanser vakasına ve kanserden yaşam kaybının 13.0 milyona ulaşacağı tahmin edilmektedir. Amerikan Kanser Derneği verileri ile küresel kanser yükünün 2040'a kadar ise 16.3 milyon kanser ölümü ve 28.9 milyon yeni vakaya ulaşacağı tahmin edilmektedir. 2021'de yapılan bir çalışmaya [Sung vd. (2021)] göre, yeni kanser vakalarının 2020'ye kıyasla %47'lik bir artışla 2040 yılında 28,4 milyona ulaşması bekleniyor. Bu %47'lik artışın en çok düşük ve orta İGE (insani gelir endeksi) ülkelerinde gerçekleşeceğine dikkatler çekiliyor.

Peki ya ölümler? Akciğer kanseri, erkekler arasında (%21 ile) açık ara önde gelen kanser ölüm nedeni, (%11 ile) bunu prostat ve (%9 ile) kolorektal kanserler izliyor. Kadınlarda akciğer (%21), meme (%15) ve kolorektal kanserler (%8 ile), kanser ölümlerinin önde gelen nedenleridir. Akciğer kanseri, günde 350'den fazla ölüme neden oluyor, meme, prostat ve pankreas kanserlerinin toplamından daha fazla ve kanser ölümlerinin 2. önde gelen nedeni olan- kolorektal kanserden iki buçuk kat daha fazla ölüme neden oluyor. 2022'de ABD'de tahminen 1.918.030 yeni kanser vakası ve 609.360 kanser ölümü olacak. Bu, aylık bazda 159,840 yeni vaka, 50,780 ölüm demektir.

Yeni vaka sayısında Çin, ABD, Hindistan, Japonya, Almanya sıralamada ilk 5'i oluştururken, her 100bin kişide başına vaka sayısında da Avustralya, ABD, Kanada, Fransa ve İngiltere ilk 5'i oluşturmaktadır. Görüldüğü gibi Amerika, her iki grupta da (2020 yılı verileri ile) 2. sırada yer alırken Türkiye ise sırasıyla 14 ve 13. sıralarda yer almaktadır.

Türkiye kanser insidansı, dünya insidansının bir miktar üzerinde seyretmektedir. Ülkemizin de içinde yer aldığı Batı Asya bölgesi kanser insidansları ortalaması Türkiye ortalamasından düşüktür. Orta ve Doğu Avrupa ve Amerika gibi gelişmişlik düzeyi yüksek olan ülkelerin kanser insidansları, ülkemize göre daha yüksektir.

Peki, bu kadar yaygın, tehlikeli ve masraflı olan bu hastalığın nedeni nedir? Kanser, "birçok olası nedeni olan bir grup hastalık" olarak tanımlanmaktadır. Gerçekleştirilen son çalışmalarda, bağışıklık sistemi bozulmalarının ve telomer uzunluğundaki kısalmaların kanser nedenleri arasında olduğu saptanmıştır. Bağışıklık ve telomer kısalması ise stress ve kaygı durumu bozukluğu ile tetiklenmektedir. 2017'de (Chang, Jalgaonkar, Middleton ve Hai (2017)'nin gerçekleştirdiği) ATF3 adı verilen gen üzerinde yapılan bir çalışma, stres ve kanser arasındaki ilişki için önemli genetik kanıtlar bulmuştur. Yapılan çalışmalar sonucunda tespit edilen nedenlere, "Kriz-Kanser Döngüsü", bir yenisini daha eklemiştir. "Kriz-Kanser Döngüsü"ne göre; iktisadi krizlerin yol açtığı işsizlik, gelir basamaklarındaki aşağı iniş ve yoksulluğu; endişe, stress, bağışıklık sistemi bozulmaları, telomer kısalması izlemektedir ve kanser ile sonuçlanan bir süreç ortaya çıkmaktadır. Tıp alanında önemli kanıtlar sunan çok sayıda çalışma vardır. Ancak multidisipliner yaklaşımla kriz, işsizlik, yoksulluk gibi makro-iktisadi olgularla kanser arasında herhangi bir korelasyon kuran bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu nedenle bu çalışmalar, literatüre katkı niteliğindedir. Politika yapıcıların kararlarının sadece makroekonomik veriler üzerinde etkisi yoktur.

Ekonomik krizlerin önlenmesi ve yönetimi, halk sağlığı ve ekonomilere yükledikleri ekonomik yük açısından kritik öneme sahiptir. İyi bir yönetim ve politika uygulamaları, bu "pahalı" sonucu hafifletmeye yardımcı olabilir.

İlk kez 2019 yılında "Kriz-Kanser Döngüsü" olarak isimlendirdiğim ve iktisadi krizler ile kanser arasında bir ilişkinin var olup olmadığını sınamaya başladığım çalışmalar, tamamiyle bu amaca yöneliktir. Değişkenler arasında bir ilişkinin varlığı durumunda, - küresel çapta bu kadar büyük bir yükün altına girmektense- ülkeler arası uyumlu politikaların uygulamaya konulması, bu vahim sonucun azaltılması ve hatta önlenmesi açısından muhtemelen çok daha "ucuz" ve çok daha isabetli olacaktır.

Kriz-Kanser Döngüsü'ne ilişkin Amerika'yı baz alarak gerçekleştirdiğim bir çalışmada elde ettiğim analiz sonuçlarına göre; uzun dönemde yoksulluk ile kanser insidansı arasında eşbütünleşme (koentegrasyon) vardır, başka bir deyişle, analizlerde değişkenler arasında uzun dönemli bir ilişkinin varlığı saptanmıştır. Kısa vadede ise, değişkenler arasında çift yönlü bir nedensellik tespit edilmiştir;

Yoksulluk, kanser insidansının bir nedenidir ve kanser insidansı da yoksulluğun bir nedenidir.

Kriz-Kanser Döngüsü'nü sına çalışmalarımda Türkiye'yi de ele alarak, işsizlik ve kanser insidansı arasında ilişki olup olmadığını sorguladım. Gelişmekte olan ülkelerle kıyaslandığında, Türk ekonomisinin yeterli istihdam sağlamaktan uzak olduğu görülmektedir. İşsizlik oranı, 2001 krizinden bu yana -2012'de görülen küçük düşüş dışında- %9'un altına inmemiştir ve bu oran, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerden çok daha yüksek bir orandır. 2020 itibariyle OECD ortalaması, %71,5'tir. Türkiye'de işgücüne katılma oranı %54,9'dur ve OECD ortalamasının altındadır. İşgücüne bu düşük katılımın, çalışanların "cesaretinin" kırılmış olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Ayrıca "işgücü piyasası ve sosyal dışlanma riski taşıyanlar" anlamına gelen NEET rate, Türkiye'de %24,8'dir ve bu rakam endişe vericidir.

Peki önemli krizler yaşayan, yaşanan serbestleşme-küreselleşme sürecinin yaklaşık %40'ını kriz yıllarının oluşturduğu ve diğer ülkelerden yüksek işsizlik oranına sahip olan Türkiye'de, işsizlik ve kanser arasında bir ilişki var mıdır?

Gerçekleştirdiğim analizlerin sonucunda, Türkiye'de işsizlik ve kanser insidansının uzun dönemde kointegre olmadıklarını (eşbütünleşik olmadıklarını) saptadım. Analiz sonucunda, değişkenler arasında tek yönlü bir nedensellik saptadım; işsizlik, kanser insidansının bir Granger nedenidir.

Bugün, sosyal izolasyonun teşviki ile kitlesel işsizliği ve firma kapanmalarını tetikleyen COVID-19'un yarattığı belirsizlik şoku küresel bir resesyona dönüşüyor. Hayata tutunmanın ve pandeminin yayılmasını durdurmanın önceliği, şokun ekonomik etkisini de gizlemektedir.

Kritik bir döngü sözkonusudur; COVID-19 kitlesel işsizlik yaratmıştır. İşsizlik, kanserin başka bir nedenidir ve Amerikan Kanser Araştırmaları Derneği tarafından paylaşılan araştırmaya göre kanser, COVID-19'dan ölüm oranını üç kat daha fazla artırmaktadır. Bazı kanser türleri bağışıklık sistemini zayıflatır ve COVID-19 komplikasyonlarını artırma riski altındadır. Çin'de yaşayan kanser hastalarının genel halka göre daha kötü sonuçlara sahip olduğu ve kanser vakalarında COVID-19 riskinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Amerika Birleşik Devletleri'nde her gün yaklaşık 5000 yeni kanser vakası teşhis edilecektir. Ve raporlar COVID-19'un kanser hastalarında daha ölümcül olabileceğine dikkat çekmektedir.

Bir sağlık kriziyle başlayan ve küresel bir ekonomik soruna dönüşen pandemi sürecinde, COVID-19 ve kanser olmak üzere iki keskin uç arasında kalan işsizlik ve yoksulluk, politikalarla önüne geçilmesi gereken önemli bir makro-ekonomik olgudur. Ve gerçekleştirdiğim çalışmalar, işsizliğin ve yoksulluğun, kanserin nedenlerinden biri olduğuna dair önemli ampirik kanıtlar sunmaktadır.

SIFIR ATIK

Arş.Gör. Mert KUŞLUVAN
Psikoloji Bölümü

Son dönemlerde dünya genelinde iklim değişikliği, ozon tabakasının tahribi ve okyanusların kirlenmesi gibi çevresel sorunlarda artış olduğu gözlemlenmektedir. Bu sorunlardan bir tanesi de özellikle plastik madde kullanımının artışına bağlı olarak görülen atık sorunları olarak dikkat çekmektedir. Atıkların geri dönüşüm ve geri kazanım bakımında yeterince değerlendirilmemesi, maddesel ve enerji olarak yüksek oranda gereksiz kaynak kayıplarına sebep olmaktadır. Özellikle dünyadaki nüfus artışının doğal bir uzantısı olan tüketim artışı, kaynaklarımız üzerinde baskı yaratmaktadır. Her ne kadar belli düzeydeki atıklar doğada kendiliğinden temizlenebiliyor olsa da atıklardaki hızlı artış doğamızın temizleme gücünü zorlamaktadır. Gelecek nesillere daha iyi ve daha yaşanabilir bir dünya bırakmamız için atıkların geri kazanılmasına dikkat edilmesi büyük önem taşımaktadır.

Tam da bu bağlamda, gelecek nesillere ve diğer canlılara daha yaşanabilir bir dünya bırakmak amacıyla sıfır atık uygulama çalışmaları geliştirilmektedir. Nedir peki bu sıfır atık? Sıfır atık, atık miktarını olabildiğince azaltmayı, ortaya çıkan atıkların geri dönüşümünü arttırmayı ve israfın önlenmesini amaçlayan bir düşünce şekli olarak düşünülebilir. Sıfır atık felsefesinin son zamanlarda hem ülkemizde hem de dünyada popülerliğinin giderek arttığı görülmektedir. Ülkemizde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2017 yılından bu yana "sıfır atık" projesi geliştirmektedir. Sıfır atık bilincindeki artışın hem dünya hem de ülkemiz için gelecekte olumlu sonuçlar doğurması beklenmektedir.

Sıfır atık yaklaşımını benimsemenin bazı faydaları şu şekilde sıralanabilir:

- Kaynakların daha verimli kullanılması,
- Çevre ve canlılar için risklerin azalması,
- Ağaçların gereksiz yere kesilmesinin önüne geçilmesi,
- İsrafa engel olunması sonucu maliyetin azaltılması,
- Havadaki sera gazı miktarının azaltılması,
- Gelecek nesillere daha temiz bir dünya bırakmak.

DÖVİZ KURU VE ENFLASYON İLE KADIN CİNAYETLERİ (FEMICIDE) ARASINDA BİR İLİŞKİ VAR MI?

Doç. Dr. Gülgün ÇİĞDEM

Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik Bölümü

Kadın cinayeti, bir kadının veya bir kız çocuğunun öldüğü, kişiler arası bir sürecin aşırı ve doğrudan formunun söz konusu olduğu, şiddetli bir etkileşimin bir sonucudur. Femicide kavramı ilk kez 1801'de "bir kadının öldürülmesi" anlamında kullanılmıştır ve 1848'de hukuken tanınarak Wharton Hukuk Sözlüğü'nde yayınlanmış ve böylelikle İngiliz hukuk söyleminde ortaya çıkmıştır. Mart 1976'da Diana Russell tarafından Uluslararası Kadınlara Karşı Suçlar Mahkemesi'nde Femicide (kadın cinayeti) kelimesi ilk kez kullanılarak literatüre kazandırılmıştır. Femicide, bir insanın öldürülmesi anlamına gelen Homicide ifadesini kısıtlamaktadır (Gazioğlu, 2013) Femicide, bir kadının öldürülmesini kapsayan, teorik bir kavramdır.

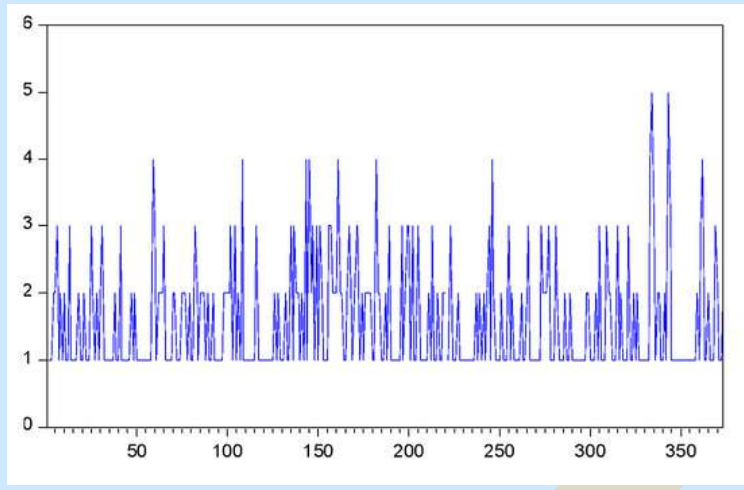
Radford (1992)'un "You cannot mobilise against something with no name" vurgusu dikkat çekicidir. Bir cinsiyete mensup bireylerin şiddet içeren ölümlerinin göz ardı edilemeyecek sistematik boyutlara ulaşması, tüm disiplinlerin dikkatini çekmiştir ve kavramsal bir çerçeve oluşturma çabaları başlamıştır. 1985'de de belirli bir cinsiyetten bireylerin, kasıtlı olarak yok edilmesini ifade eden Gendercide terimi ortaya çıkmıştır.

İster femicide, ister gendecide, ne isim verilirse verilsin, elde edilebilen veriler, sistematik bir şekilde kadınların yaşamlarının ellerinden alındığını ortaya koymaktadır. Ertürk'ün saptaması dikkat çekicidir: Sosyal grupların kendi nesillerini belirli ölçütlere göre üretmeleri noktasında kadın bedeni, toplumsal denetime maruz bırakılmaktadır ve kadına yönelik şiddet, tarihsel süreç boyunca normalleşerek, cinsiyetler arasında iş bölümünü devam ettirmede kullanılan "olağan bir araç" haline gelmiştir. Veriler, bu aracın dünya genelinde kullanılmakta olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle, kadınlara erkeklerden daha az değer ve daha az hakların verildiği toplumlarda kadınlar, kaçınılmaz olan şiddete ve ölüme karşı daha savunmasızdırlar.

Çok yönlü yaklaşılması gereken bu hassas konuda, verilere ulaşmada büyük sıkıntı yaşanmaktadır. Verilerin depolanması ve bilim insanlarının erişimine açılması gereklidir ve bu kamu yararına. Gittikçe artan şiddet, Friedman (2003) tarafından küreselleşme sonucunda oluşan tahribat ve çözümlerle ilişkilendirilmektedir. Gittikçe artan şiddete karşı kadın hareketleri de küreselleşmiş; dikkatleri üzerine çekmiştir. Elde edilebilen verilerden hareketle, 1992'den bu yana, kadın cinayetlerinin belli bir aralıkta işlendiği görülmektedir. Sadece 2018'de toplam 82,227 kadının yaşamı ellerinden alınmıştır.

Literatür taramasında kadın cinayetlerinin feminist, sosyolojik, krimonojik, insan hakları ve dekolonyal paradigmlar olmak üzere beş farklı yaklaşımla ele alınmasına karşın, iktisadi açıdan sorunun araştırılmasının ihmâl edildiği görülmektedir. Oysa iktisadi koşullar, bireylerin psikolojilerini ve davranışlarını etkilemektedir. Bu nedenle, kadın cinayetlerinin iktisada dayalı bir perspektiften araştırılması önemlidir.

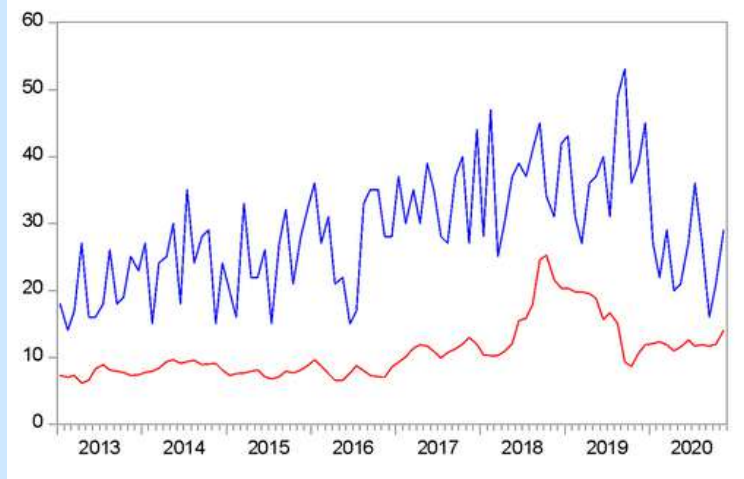
Cinskiriminin farklı yönlerden ele alınarak nedenlerinin saptanması ve gerekli tedbirlerin alınması, gerekli politikaların uygulamaya konulması, gelecek cinayetlerin önüne geçilebilmesi açısından hayattır. Bu amaçla, döviz kuru-femicide ve enflasyon-femicide ilişkisinin varlığını sınamak üzere iki temel çalışma gerçekleştirdim. Bu çalışmalarda da en büyük sıkıntı veri temininde yaşanmıştır, en sonunda bir sivil toplum kuruluşundan (Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu) veriler temin edilmiştir.

01.01.2019-29.09.2020 arası günlük verilerden oluşturulan yukarıda verilen grafik, kadın cinayetlerinin aslında ne kadar sistemli bir hale dönüştüğünü gözler önüne sermektedir. Bu nedenle aslında femicide yerine gendercide (cinskırım) ifadesinin kullanılması, yerinde olacaktır.

Krizlerin ve beraberinde gelen işsizlik olgusunun önemli bir tetikçisi olan döviz kuru-femicide arasında bir ilişkinin varlığını sınavan analizlerin sonucunda; Türkiye’de döviz kuru ile femicide arasında uzun dönemde kointegre bir ilişki saptanmıştır. Ayrıca bulgular, döviz kurunda oluşabilecek %1’lik bir şokun neden olduğu sapmanın 22,6 gün sonra dengeye gelebileceğini göstermiştir.

Krizlerin bir diğer önemli tetikçisi olan enflasyon ile femicide arasında bir ilişki olup olmadığının sınavması öncesinde grafik incelemesinden de görülebileceği üzere, değişkenler arasındaki benzer trend dikkat çekicidir.

Gerçekleştirilen analizlerden elde edilen bulguların sonuçlarına göre, Türkiye’de enflasyon ve femicide’in uzun dönemde kointegre oldukları saptanmıştır. Enflasyonda %1’lik bir artış, femicide’da %0.96’lık bir artışa neden olmaktadır.

Elde edilen bu sonuçlar, tercihlerin, verilen kararların ve/veya yanlış politika uygulamalarının yalnızca makro-iktisadi değişkenler üzerinde etkili olmadığını; sorunun “yaşamsal” olduğunu göstermektedir. Döviz kuru ve enflasyon, sadece düşük büyüme ve istihdam kaybı ile değil, yetişmesi uzun yıllar süren ve ciddi maliyetlere varan insan gücünün maruz bırakıldığı aile içi şiddet ve bireyler arası şiddetli etkileşimin son raddesi olan kadın cinayetleri ile bir anda yaşam haklarının ellerinden alınması sonucu, ekonomiler oldukça ciddi üretim ve istihdam kaybına uğramaktadır. Kadın cinayetlerinin farklı bir paradigmadan, iktisadi perspektiften ele alınması, birçok şeyi değiştirmeye yeterli olacaktır. Bu konuda yapılacak gelecek çalışmalar, önemlidir.

Sosyalleşme Zamanı

İSTANBUL'DA ALIŞILMIŞIN DIŞINDA BİR MİMARİ: SANCAKLAR CAMİ

Arş. Gör. Ahmet Mecid VERGÜL
Turizm Rehberliği Bölümü

Çoğu zaman İstanbul'un modern dönem mimarisinin Roma ve Osmanlı mimarileri ile kıyaslanamayacak durumda olduğuna şahitlik ediyoruz. Ancak bazı modern yapılar bu durumun gelecekte değişebileceğine dair ipuçları veriyor. Büyükçekmece'de bulunan Sancaklar Cami modern yapılar arasındaki en ünlü örneklerden biri durumundadır.

Mimar Emre Arolat tarafından tasarlanan ibadethane, hem dış mimarisi hem de iç mimarisi ile ziyaretçilerini kendine hayran bırakıyor. Binanın doğal taşlarla örülmesi ve kimyasal boya kullanılmaması, ilginç olan özelliklerinden birini oluşturuyor. Minaresi dikili taşları andıran cami, eğimli bir araziye yapılması sebebiyle yer altına yapılmış izlenimi bırakıyor.

İç mekanda da klasik ibadethane mimarisinin dışına çıktığı ilk bakışta fark ediliyor. Camide saf düzeni, basamaklı bir şekilde mihraba doğru uzanacak şekilde tasarlanmış. Daha huzurlu bir ortam oluşturulması amacıyla mihrap duvarının arkasından süzülen gün ışığı da dikkat çeken unsurlardan birini oluşturuyor. Yapının üst örtüsünde ise kubbe yerine Anadolu'daki ahşap tavanlı camileri anımsatan bir tercih yapılmış.

Emre Arolat'ın bu sıradışı eseri yalnızca Türkiye'de değil dünya çapında da büyük yankı uyandırmıştır. Açıldığı tarih olan 2013'ten bu yana birçok farklı ödül kazanan yapı, modern zamanların en ilginç tasarımlarından biri olarak görülüyor. Projenin kazandığı ödüllerden bazıları ise şunlardır:

- 2011: Dünya Mimarlık Festivali: Geleceğin Projesi
- 2013: Dünya Mimarlık Festivali: Dini Yapılar Kategorisi Dünya Birincilik Ödülü
- 2014: Mimarlar Odası Yapı Ödülü
- 2015 Londra Tasarım Müzesi Yılın Seçkisi Finalisti
- 2015: Mies Van Der Rohe Avrupa Ödülleri: En İyi 40 Yapıdan Biri
- 2016: World Achitectural Award: Gerçekleştirilmiş Camiler Ödülü
- 2016: East Centric Architecture Trinnale: Special Award of Architect Review Ödülü
- 2016: AICA India: Kültürel ve Toplumsal Alanlar Ödülü
- 2017: AMP: Architectural Master Prize Ödülü
- 2018: Royal Institute of British Architects (RIBA): Uluslararası Mükemmellik Ödülü
- 2019: Amerikan Mimarlar Enstitüsü: İnanç ve Biçim Ödülü

ETKİNLİK İSTANBUL

Arş. Gör. Ahmet Mecid VERGÜL
Turizm Rehberliği Bölümü

Kasım ayında şehirde düzenlenen en önemli etkinliklerden birisi “Kıtalararası İstanbul Maratonu” olacak. Dünya üzerinde bir kıtada başlayıp başka bir kıtada biten tek maraton olma özelliğine sahip olan “İstanbul Maratonu” bu yıl 44. kez düzenleniyor. Maraton 42K, 15K, 8K Halk Koşusu, Minikler Kategorisi gibi hem profesyonel kategoriler hem de halk koşusu kategorilerinden oluşuyor.

Asya’da başlayıp Avrupa’da bitmesi sebebiyle birçok yerli ve yabancı profesyonel koşucuyu ve turisti cezbeden İstanbul Maratonu’nda katılımcı sınırı bulunuyor. Halk koşusuna katılmak istiyorsanız 30.000 kişilik kontenjan dolmadan önce kayıt yaptırmalısınız.

Dünyanın en ilgi çekici parkurlarından birine sahip olan “İstanbul Maratonu” ile ilgili detaylı bilgi almak ve kayıt yaptırmak için <https://maraton.istanbul/> web adresini ziyaret edebilirsiniz. Koşuların dışında etkinlikte görev almak istiyorsanız gönüllü olarak da çalışmalara katılabilirsiniz. Kayıtların Ekim ayı içerisinde başlayacağını hatırlatalım.

İstanbul, Kasım ayında ilgi çekici etkinliklere ev sahipliği yapıyor. Bunlardan bazılarını sizler için derledik..

Arş. Gör. Ahmet Mecid VERGÜL
Turizm Rehberliği Bölümü

İstanbul'da KASIM..

Etkinlik Türü	Etkinlik Adı	Mekan	Tarih
Sergi	Stanley Kubrick Sergisi	İstanbul Sinema Müzesi, Beyoğlu	Kasım ayı süresince
Sergi	İstiklal Harbi Sergisi	Hisart Canlı Tarih Müzesi, Beyoğlu	30 Kasım'a kadar
Konser	Nova Norda	Dorock XL, Kadıköy	5 Kasım 2022
Konser	Evdeki Saat	Milyon Performance Hall İstanbul	12 Kasım 2022
Sahne Etkinliği	Sunay Akın ile Yüz Yüze	Kartal Sanat Tiyatrosu	4 Kasım 2022
Tiyatro	Fanatik Oyunu	Kozyatağı Kültür Merkezi	1 Kasım 2022
Konser	Can Bonomo	IF Performance Hall Beşiktaş	18 Kasım 2022
Spor	Maraton Koşusu	Üsküdar & Beşiktaş	6 Kasım 2022

İGÜ'de Çift Anadal Öğrencisi Olmak

İGÜ MEZUN

Selin YILMAZ

Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik Bölümü
Mezunu ve ÇAP öğrencisi

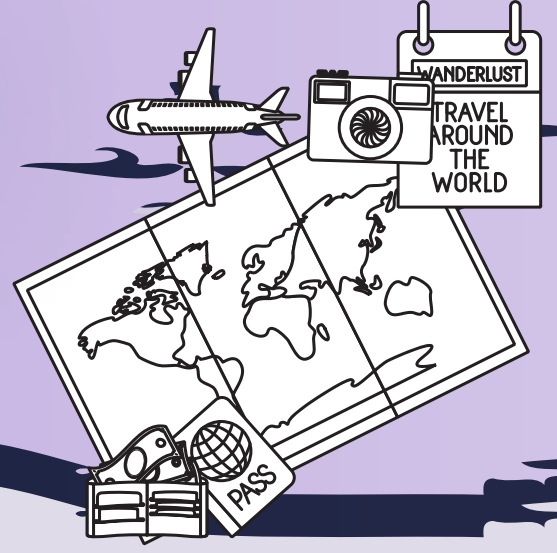
Merhaba, ben Selin Yılmaz. İstanbul Gelişim Üniversitesi, Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik bölümü mezunuyum. Aynı zamanda Havacılık Yönetimi bölümü çift anadal öğrencisiyim. Okulumuz bize kendimizi geliştirmemiz ve yeteneklerimizin farkına varabilmemiz açısından çok çeşitli imkânlar sağlıyor. Çift anadal programı da bunlardan yalnızca bir tanesi.

Çift anadal programı, anadal programını başarıyla yöneten öğrencilerin ikinci bir dalda ücretsiz şekilde diploma almasını, yani aynı anda iki bölüm okumasını sağlayan bir programdır. Çift anadal programı öğrencilere birçok avantaj sağlamaktadır. Bunlardan ilki, bilgi birikimimizi arttırarak kendimizi çok yönlü geliştirebilme imkânı sağlamasıdır. Bu program sayesinde ilgi duyduğumuz iki bölümü aynı anda okuyabilmekte ve farklı bakış açıları edinme şansına sahip olabilmekteyiz. Farklı alanlara hâkim olmak bizim daha yaratıcı olmamıza katkı sağlayabilmektedir. Ayrıca çift anadal yapmak bize farklı bakış açıları kazandırdığı gibi iş dünyasında da rakiplerimize karşı daha donanımlı oluşumuz ve farklı alanlarda uzmanlığa sahip olmamız yönüyle rakiplerimizden bir adım önde olmamızı sağlayabilmektedir. Çift anadal programı sayesinde daha güçlü bir iletişim ağına da sahip olabiliyoruz. Eş zamanlı olarak okuduğumuz iki bölümde de çok kıymetli hocalarımız ve öğrenci arkadaşlarımızla tanışabiliyoruz. Dolayısıyla iş bulmada ve gerekli durumlarda iletişimde olacağımız, yardımını isteyeceğimiz insan sayısını arttırabilmekteyiz.

Çift anadal programına katılmak, bizleri kariyer yapma aşamasında oldukça ileriye taşıyacaktır. Ayrıca okulumuz çift anadal programı ile sınırlı kalmayıp kariyer merkezi, erasmus koordinatörlüğü ve mezunlar koordinatörlüğünü de biz öğrencilerin hizmetine sunmaktadır. Bizlerin çeşitli deneyimler kazanması ve mezun olduktan sonra da istihdam edilmesi için çok yardımcı oldukları için teşekkür ediyorum ve herkesi bu deneyimi edinmeye davet ediyorum.

ERASMUS + GÜNLÜĞÜ

Harika Bir Deneyim: Erasmus

Oğuzhan ÇAKMAKÇI
Uluslararası Ticaret ve
Finansman (İngilizce) Bölümü

Merhaba ben Oğuzhan Çakmakçı, İstanbul Gelişim Üniversitesi Uluslararası Ticaret ve Finansman (İngilizce) mezunuyum. Üniversitemin 4.sınıf 2.döneminde Slovakya Zilina Üniversitesi'nde Erasmus yapma fırsatı yakaladım. Üniversitem Erasmus deneyimini yaşayarak bitirdiğim için kendimi şanslı hissediyorum.

Erasmus öğrenim hareketliliği kültürel değişimin yanında farklı birçok deneyimi de beraberinde sunduğu üniversite hayatının muhteşem fırsatlarından biridir. Erasmus deneyimimden bahsedecek olursam; Slovakya beş milyonluk küçük bir ülke ve ekonomik olarak Avrupa'nın küçük ekonomileri arasında yer almaktadır. Batı Avrupa'ya göre nispeten sakin geçen ama beraberinde fırsatların olduğunu düşündüğüm Slovakya'da konumu dolayısıyla gezeceğiniz birçok şehir mevcuttur. Zilina Üniversitesi havacılık alanında ün yapmış bir üniversite olsa da benim fakültemdeki hocalarım ve ilgileri bana iyi bir deneyim yaşattı. Özellikle Avrupa Birliği kapsamında yaptığım proje ödevleri yeni bilgiler edinmemi sağladı. Ayrıca hocalarımızın iyi niyet bakış açısından dolayı zamanımı iyi yöneterek 11 ülke gezme fırsatı yakaladım. Gezdiğim, gördüğüm ülkeler bir dünya görüşü katarken yeni arkadaşlıklar ve anılar biriktirmeme araç oldu. Ayrıca iş dünyasıyla alakalı Avrupa'daki bağlantılar sayesinde edindiğim iş fikirleri, kariyerimin yönüyle alakalı büyük katkılar sundu. İngilizce seviyemi ileri düzeye taşımış olmam da bana büyük bir entelektüellik kazandırdı. Örneğin, farklı ülkeden arkadaşlarımla okuduğu kaynakları, zaman harcadığı sosyal mecraları keşfederek onların dünyasına girme şansım oldu. Bu aslında doğrudan bir Avrupalının sosyal hayatında bulunmama sebep oldu.

Özetle Erasmus'u üç başlık altında değerlendirebilirim. Bunlar; eğitim, sosyal etkileşim ve gezidir. Ben kendi adıma üç başlığı da dolu dolu geçirdiğimi ve bundan çok memnun olduğumu söyleyebilirim. Fırsatı olan tüm öğrenci arkadaşlarıma hiç düşünmeden yapmalarını tavsiye ederim. Erasmus deneyimi olan bir mezun öğrenci olarak verebileceğim en büyük tavsiye, dinlenmeyi değil gezmeyi tercih edin. Çünkü anılarla biten bir deneyim oluyor ve sınırları sonuna kadar zorlamak gerektiğini düşünüyorum.

Sıcak ve Soğuğun Dansı: DONDURMALI İRMİK HELVASI

Arş. Gör. Dilek EROL
Yeni Medya ve İletişim Bölümü

Türk kültürü ve geleneği içerisinde oldukça önemli bir yere sahip olan helva, dünyanın pek çok yerinde farklı adlarla da olsa yapılmaktadır. Türkiye’de tahin helvası, koz helva, saray helvası, yaz helvası, kaşık helvası, peynir helvası, keten helva gibi pek çok helva çeşidi bulunmaktadır. Ancak bunların tamamını anlatmak bu yazı için mümkün değil. Bu yazının asıl konusunu helva severlerin en çok tercih ettiği helvaların başında gelen dondurmalı irmik helvası oluşturuyor.

İrmik helvası, un ile yapılan diğer helvalar gibi Türk mutfağında sıklıkla tüketilir. Ortadoğu ve Balkan ülkelerinde de yapılan bir tatlı türüdür. Helva düğünden cenazeye kadar hem mutlu hem hüzünlü anlara eşlik eden bir tatlı olarak Türk mutfağında özel bir yere sahiptir. Cenazelerde helva kavrulması Orta Asya’dan gelen bir Türk geleneğidir. Ruhların kendilerine zarar vermesini engellemek ya da onların yardımını istemek için çeşitli ritüellerle gerçekleştirilen koku çıkarma geleneği sürdürülmektedir. Helvanın kavrulması sırasında da koku çıkar. Kavrulan helvanın kokusunun ölen kişinin ruhunu besleyeceğine ve azabını hafifleteceğine inanılır.

İrmik, su, şeker, tereyağı, isteğe göre süt ve çam fıstığıyla pişirilen helva, sıcak ya da soğuk olarak servis edilerek tüketilebilir. Dondurmalı sıcak irmik helvası 1938 yılından bu yana Denizli ve çevresinde oldukça meşhur olan Hacı Şerif sayesinde bilinmektedir. Ancak İstanbul bu lezzetle 2011’de tanışmaktadır. Genellikle plastik kaplarda bir top dondurmanın üzerine koyularak servis edilen sıcak irmik helvası; çikolatalı, çam fıstıklı ve meyveli çeşitleriyle de helva severleri cezbetmektedir.

“İstanbul’da dondurmalı sıcak irmik helvası nerede yenir?” sorusunun ilk cevabı tabii ki yine Hacı Şerif oluyor. Eminönü, Fatih, Kadıköy, Üsküdar ve Zeytinburnu’nda şubeleri bulunan Hacı Şerif dondurmalı sıcak irmik helvasının piri sayılabilir. İstanbul’un ilçelerinin çoğunda şubesi bulunan Helvacı Ali tercih edilebilecek bir diğer seçenektir. Eyüpsultan, Kadıköy, Ümraniye, Şişli ve Çekmeköy şubeleri bulunan Helvacı Yakub Efendi; Galata ve Balat şubeleriyle Velvet Cafe dondurmalı sıcak irmik helvası yenilebilecek en güzel mekanlar arasındadır. Bu lezzeti Şişli’de Zamane Kahvesi ve Hünkar Lokantası; Fatih’te Sur Ocakbaşı’nda da tadabilirsiniz.

AKADEMİK YAŞAMA DAİR

YAYINLARIMIZ

- **Dr. Öğr. Üyesi Festus Victor Bekun**'un "Can information and communication technology and institutional quality help mitigate climate change in E7 economies? An environmental Kuznets curve extension" başlıklı makalesi **Journal of Economic Structures**'de yayımlandı.
- **Dr. Öğr. Üyesi Festus Victor Bekun**'un "Environmental sustainability and ecological balance dilemma: accounting for the role of institutional quality" başlıklı makalesi **Environmental Science and Pollution Research**'de yayımlandı.
- **Dr. Öğr. Üyesi Festus Victor Bekun**'un "Examining the Interaction Effect of Control of Corruption and Income Level on Environmental Quality in Africa" başlıklı makalesi **Sustainability (Switzerland)**'de yayımlandı.
- **Dr. Öğr. Üyesi Uju Violet Alola, Dr. Öğr. Üyesi Andrew Adewale Alola ve Doç. Dr. Serdar Çöp**'ün "Environmental Sustainability Goal and the Effect of Resources Extrication: A "Give and Take Perspective" başlıklı makalesi **International Journal of Renewable Energy Development**'de yayımlandı.
- **Dr. Öğr. Üyesi Andrew Adewale Alola**'nın "Examining the sustainable development approach of migrants' remittances and financial development in sub-Saharan African countries" başlıklı makalesi **Sustainable Development**'de yayımlandı.
- **Dr. Öğr. Üyesi Aslı Diyadin Lenger**'in "How to choose the right influencer for a marketing strategy" başlıklı makalesi **Applied Marketing Analytics**'de yayımlandı.
- **Arş. Gör. Büşra Önler**'in "Greenhouse Gas Emission Awareness and Fare-Purchasing Behaviour of Passengers in Air Carriers: A Socio-Demographic Analysis" başlıklı makalesi **Journal of Sustainability Science and Management**'de yayımlandı.
- **Dr. Öğr. Üyesi Andrew Adewale Alola**'nın "Do bureaucratic policy and socioeconomic factors moderate energy utilization effect of net zero target in the EU?" başlıklı makalesi **Journal of Environmental Management**'de yayımlandı.
- **Dr. Öğr. Üyesi Edmund Ntom Udemba ve Arş. Gör. Merve Tosun**'un "Moderating effect of institutional policies on energy and technology towards a better environment quality: A two dimensional approach to China's sustainable development" başlıklı makalesi **Technological Forecasting and Social Change**'de yayımlandı.

ARAMIZDAN AYRILANLAR

- Fakültemiz Psikoloji Bölümü Öğretim Üyesi **Doç. Dr. Güzin Mukaddes SEVİNÇER** görevinden ayrıldı.
- Fakültemiz Ekonomi ve Finans Bölümü **Dr. Öğr. Üyesi Lukman Ayinde QLOROGUN** görevinden ayrıldı.

ATAMA ve YÜKSELME

- **Dr. İbrahim Halil YAŞAR** Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümüne atandı.
- **Dr. Diler Ezgi TARHAN** Sosyoloji Bölümüne atandı.
- **Dr. Birol BAYSAK** İşletme Bölümüne atandı.

KÜNYE

İKTİSADİ İDARİ VE SOSYAL BİLİMLER FAKÜLTESİ

İİSBF Dekanı

Prof. Dr. Kenan AYDIN

İİSBF Dekan Yardımcısı

Doç. Dr. Nezire Gamze ILICAK

Dr. Öğr. Üyesi Emrah DOĞAN

Koordinatör

Arş. Gör. Demet TAÇ

İçerik Editörü

Bölüm Başkanı

DOÇ.DR. GÜLGÜN ÇİĞDEM

Arş. Gör. Çağlar KARAKURT

Arş. Gör. Merve TOSUN

Çeviri Koordinatörü

Dr. Öğr. Üyesi Tuğba AKMAN KAPLAN

Dr. Öğr. Üyesi Dilbar GULİYEVA

Arş. Gör. Dilek EROL

Arş. Gör. Remzi SOYTÜRK

Grafik Tasarım

Arş. Gör. Demet TAÇ

Arş. Gör. Ece DEMİRKAPU

Arş. Gör. Eslem BÜYÜKARSLAN

Redaksiyon

Arş. Gör. Çağlar KARAKURT

Arş. Gör. Merve TOSUN

SosyoCom